

Opetushallitus

Terveet Tilat 2028: Ammatillisen koulutuksen asuntoloien nykytilaselvitys

Selvitys

18.5.2022

Sisälllys

1	Selvityksen tavoitteet ja toteutus	1
1.1	Selvityksen tausta	1
1.2	Selvityksen tavoitteet ja tehtävä	1
1.3	Selvityksen toteuttaminen	2
2	Perustietoja asuntoloista	5
2.1	Asuntoloissa asuneet ammatillisen koulutuksen opiskelijat vuosina 2018–2020	5
3	Asuntolatoiminta ja opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan	9
3.1	Asuntolassa asumisen piirteitä	9
3.2	Asuntolatoiminta ja vapaa-ajan palvelut	10
3.3	Opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan	12
3.4	Asuntolaohjaajien roolit ja arvioita asuntolatoiminnasta	15
3.5	Asuntolan merkitys opiskelujen edistymiselle	19
3.6	Asuntolatoiminnan kehityskohteet	20
3.7	Yhteenveto	23
4	Asuntolarakennusten nykytila	25
4.1	Perustietoja asuntolarakennuksista	25
4.2	Asuntolarakennusten tilojen riittävyys	27
4.3	Asuntoloiden korjaustarve	28
4.4	Asuntolarakennusten kunto	29
4.5	Asuntolarakennuksiin liittyviä kehittämissuhteita	32
4.6	Asuntoloiden rahoitus	33
4.7	Yhteenveto	34
5	Asuntoloiden tulevaisuus	35
5.1	Asuntolatoiminnan haasteet ja riskit koulutuksen järjestäjien näkökulmasta	36
6	Johtopäätökset ja suositukset	38
6.1	Asuntolatoiminnan tulevaisuus ja kehittämistarpeet	39
7	Tiivistelmä	41

18.5.2022

LIITTEET

LIITE 1 Selvityksen kohderyhmään kuuluvat majoitusta tarjoavat koulutuksen järjestäjät 42

18.5.2022

Terveet Tilat 2028: Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden nykytilaselvitys

1 Selvityksen tavoitteet ja toteutus

1.1 Selvityksen tausta

Valtioneuvosto on tehnyt vuonna 2018 periaatepäätöksen Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta ”Kohti kokonaisvaltaista hyvinvoinnin edistämistä ja käyttäjien huomioon ottamista julkisissa rakennuksissa”. Ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Tavoitteena on vakiinnuttaa kiinteistönhoitoon toimintatapa, jossa rakennusten kunto, sopivuus käyttötarkoitukseensa ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan ja arvioidaan säännöllisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpiteenä Opetushallitus toteuttaa sarjan Joustavat, muunneltavat, monikäyttöiset ja turvalliset tilat – oppilaitos- ja päiväkotirakennusten suunnittelun nykytilaselvityksiä. Yleissivistäviä oppilaitosrakennuksia koskeva selvitys toteutettiin vuonna 2020 ja ammatillisen koulutuksen rakennuksia ja tiloja koskeva selvitys vuonna 2021. Oheinen ammatillisen koulutuksen asuntoloita käsittelevä selvitys on jatkoa aiemmalle Terveet tilat 2028-ohjelmassa tehdylle työlle. Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden nykytilaselvitys kohdistuu ammatillisen koulutuksen asuntolatoimintaan ja asuntolarakennuksiin.

Opetushallituksen alaiset aiemmat ammatillisen koulutuksen asuntolatoimintaa käsittelevät selvitykset ovat vuosilta 2012 ja 2015. Vuonna 2020 valmistuivat Opetushallituksen koulutuksen järjestäjien kanssa laatimat asuntolatoiminnalle laatusuositukset, joiden tarkoituksena on luoda yhteiset toimintaperiaatteet asuntolatoiminnalle (OPH, Laadukas asuntolatoiminta, 2020). Tässä selvityksessä hyödynnetään soveltuvin osin sekä laatusuositusasiakirjaa että aikaisempia selvityksiä.

Selvitystehtävän toteuttamisesta vastasi FCG Finnish Consulting Group Oy ja sen asiantuntijat HTM Marika Koramo, FT, KM Raila Oksanen ja HTM Jarno Parviainen.

1.2 Selvityksen tavoitteet ja tehtävä

Opiskelijahuoltoa koskevan määräyksen (28/011/2004) mukaan opiskelija-asuntolat kuuluvat opiskelijahuollon piiriin. Asuntolat nähdään oppimisympäristöinä ja laajasti opiskelijan hyvinvointiin vaikuttavina palveluina. Kun ammatillisia oppilaitoksia on harvassa, asuntolassa asuminen mahdollistaa, että opiskelija voi aidosti valita itselleen mieluisimman kiinnostavista tutkinnoista ja koulutuksista.

Suomessa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaista asuntolatoimintaa järjestää 70 ammatillisen koulutuksen järjestäjää. Tämä selvitys kohdistuu näihin tavallista asuntolatoimintaa ja ns. vaativan erityistuen piirissä olevaa majoitusta tarjoaviin koulutuksen järjestäjiin ja näiden organisaatioiden asuntoloihin. Näitä koulutuksen järjestäjiä oli syksyllä 2021 yhteensä 48.

Tavallinen majoitus ja vaativan erityisen tuen majoitus poikkeaa toisistaan siten, että ammatillisten erityisoppilaitosten asuntoloissa tarjotaan tehostetumpaa tukea myös asumiseen (OPH, 2020, 5). Vaativan erityisen tuen majoitusta järjestävät pääsääntöisesti ammatilliset erityisoppilaitokset.

18.5.2022

Suomessa on myös ns. sisäoppilaitostyyppistä majoitusta tarjoavia asuntoloita. Sisäoppilaitostyyppistä majoitusta tarjoavat yleensä kansanopistot, joiden taustalla toimii aatteellisia kannatusyhdistyksiä. Vuonna 2020 tämän kaltaisissa asuntoloissa asui 1 983 opiskelijaa. Näissä majoitustoiminta, majoitus-toiminnan rahoitus ja opiskelu poikkeavat ns. tavallista majoitusta tarjoavista asuntoloista. Tämän takia sisäoppilaitostyyppinen majoitus ja sisäoppilaitostyyppistä majoitusta tarjoavat koulutuksen järjestäjät rajattiin selvityksen ulkopuolelle. Tämän selvityksen kohteena olevat koulutuksen järjestäjät on listattu **liitteeseen 1.**

Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden nykytilaa koskevan selvityksen tehtävänä on saada kokonais-käsitys kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien ammatillisen koulutuksen asuntoloiden tilasta. Tutkimustehtävän mukaisesti selvitys kohdistuu asuntolatoiminnan ja -rakennusten tarkastelun lisäksi käyttäjien kokemuksiin asuntolassa asumisesta ja hyvinvoinnista.

Selvityksessä käsitellään seuraavia sisältöjä:

1. Asuntolatoimintaa järjestävät koulutuksen järjestäjät ja asuntolapaikkojen määrät.
2. Asuntoloissa asuvien opiskelijoiden määrät ja profiilit.
3. Opiskelijoiden vapaa-aikaa ja opiskelua tukevat palvelut, asuntolan merkitystä opinnoille, käsi-tyksen asuntolan olosuhteista, ilmapiiristä ja asuntolassa asumista.
4. Asuntolaohjaajien näkemyksiä mm. asuntolatoiminnan yhteisöllisyyden rakentamisesta, tiedot-tamisesta ja johtamisesta, asuntolan, oppilaitoksen ja opiskeluhuollon välisestä yhteistyöstä, ko-din ja asuntolan välisestä yhteistyöstä sekä muista yhteistyöverkostoista.
5. Asuntolaohjaajien koulutustausta ja koulutustarpeet.
6. Katsaus asuntolarakennusten lukumäärään, omistamiseen, laajuuksiin, rakennusten ikin, kor-jaushistoriaan ja -tarpeisiin, asuntolatoiminnan rahoitukseen ja ylläpidon suunnitelmallisuuteen.
7. Arvio asuntoloiden ja asuntolatoiminnan tulevaisuudesta ja kehittämistarpeista sekä merkityk-sestä koulutuksen järjestäjälle ja opiskelijalle.

1.3 Selvityksen toteuttaminen

Selvitys ammatillisten oppilaitosten asuntolatoiminnan nykytilasta toteutettiin elokuun 2021–touko-kuun 2022 välisenä aikana. Selvityksessä hyödynnettiin laadullisia ja määrällisiä tutkimusmenetelmiä sekä aiempia asuntoloita käsitteleviä selvityksiä.

Selvitys käynnistyi yleisellä asuntolatoiminnan ja asuntolarakennusten määrällisellä tarkastelulla, eteni asuntolaohjaajien kyselystä opiskelijakyselyyn ja lopuksi koulutuksen järjestäjille suunnattuun kyselyyn. Kolmen eri kyselyaineiston pohjalta esitetään lopuksi johtopäätöksiä ja mahdollisia suosituksia asunto-loiden, asuntolarakennusten ja asuntolatoiminnan kehittämiseksi.

Selvitys sisältää tilastoaineistoja, muita määrällisiä tietoja ja mm. asuntoloiden rahoitukseen ja talou-teen liittyviä tietoja. Määrälliset tiedot perustuvat lähtökohtaisesti Tilastokeskuksen tilastoihin, Ope-tushallituksen ylläpitämän Vipunen-tietokannan tietoihin sekä KOSKI-järjestelmän ja Opetus- ja kult-tuuritoimen rahoitusjärjestelmän tilastoihin ja raportteihin.

Selvityksen kyselyihin eivät vastanneet kaikki koulutuksen järjestäjät, joten tuloksia ei voida sellaisenaan yleistää koskemaan kaikkia asuntoloita. Selvityksessä kerättiin kuitenkin aineistoa kaikilta asuntoloiden

18.5.2022

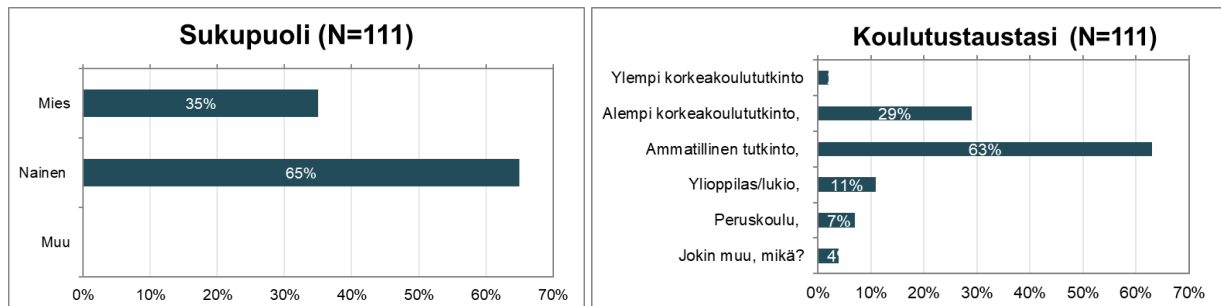
kannalta kolmelta keskeiseltä kohderyhmältä: asuntolaohjaajilta, ylläpitäjiltä ja opiskelijoilta. Keskeisten tulosten osalta eri kyselyiden tulokset tukevat toisiaan ja tästä syystä tuloksia voidaankin pitää selkeästi suuntaa-antavina. Alla tarkastellaan eri kyselyiden aineistoja tarkemmin.

Asuntolaohjaajien kysely

Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden asuntolaohjaajille toteutettiin Webropol-kysely syys-lokakuun 2021 aikana. Kysely lähetettiin koulutuksen järjestäjille, viitesanoitiin kyselyn toimittamisesta edelleen asuntolaohjaajille. Kyselyyn vastasi 111 asuntolaohjaajaa (n=111). Vastauksia saatiin 34 koulutuksen järjestäjän ohjaajalta, joka on 71 % koulutuksen järjestäjistä. Suurimmilta koulutuksen järjestäjiltä saatiin useamman asuntolaohjaajan vastaukset.

Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien keski-ikä oli 45 vuotta ja ohjaajista 65 % oli naisia. 63 % asuntolaohjaajista oli suorittanut ammatillisen tutkinnon ja 29 % alemman korkeakoulututkinnon. Ohjaajien yleisin tutkinto oli nuoris- tai vapaa-ajan ohjaajan tutkinto. Muita tutkintoja olivat lähihoitajan tutkinto, muu sosiaalialan tutkinto tai humanistinen tai liikunta-alan tutkinto. Ammattikorkeakoulutaisilla ohjaajilla oli mm. sosionomin tutkintoja, mutta ohjaajilla oli myös laaja kirjo muita tutkintoja, kuten metsä- tai teknisen alan tutkintoja.

Kyselyyn vastanneiden ohjaajien asuntoloissa oli keskimäärin 111–202 asuntolapaikkaa. Noin 40 % ohjaajista työskenteli useammassa kuin yhdessä asuntolassa. Enemmistö vastanneista asuntolaohjaajista työskenteli pääsääntöisesti yhden asuntolan ohjaajana.

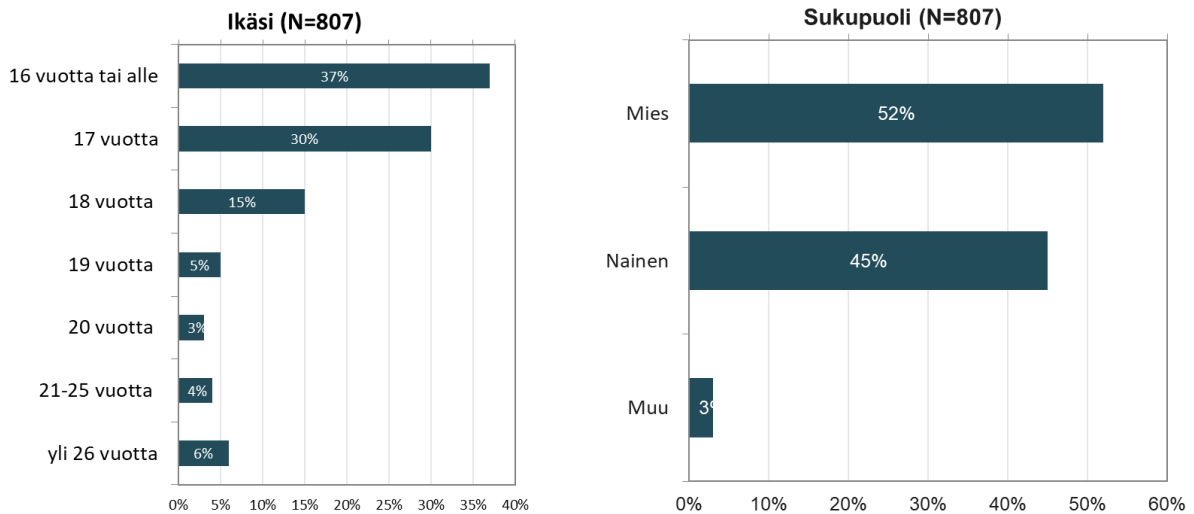
Kuva 1. Asuntolaohjaajakyselyyn vastanneiden taustatietoja

Opiskelijakysely

Asuntolassa asuville opiskelijoille kohdennettu kysely toteutettiin Webropol-kyselynä ajalla 1.11.2021-15.12.2021. Asuntolaohjaajia pyydettiin välittämään kyselylinkki sähköpostitse kaikille asuntoloissa asuville opiskelijoille. Kyselyyn vastasi yhteensä 817 opiskelijaa (n=817).

Vastaajat edustavat eri-ikäisiä opiskelijoita ja eri sukupuolia (kuva 2). Enemmistö vastaajista oli suorittanut peruskoulun ennen nykyisiä opintojaan. Kyselyyn vastanneista vajaa neljännes oli erityisopiskelijoita.

18.5.2022

Kuva 2. Opiskelijakyselyyn vastanneiden ikä- ja sukupuolijakaumat

Noin puolet opiskelijavastaajista oli asunut asuntolassa alle puoli vuotta. Ja yli puolet vastaajista suunnitteli asuvansa asuntolassa vielä seuraavien kahden tai kolmen vuoden ajan.

Koulutuksen järjestäjien kysely

Koulutuksen järjestäjille toteutettiin Webropol-kysely ajalla 8.12.2021–7.1.2022. Kyselyyn vastasi 33 koulutuksen järjestäjän edustajaa (vastausprosentti 75 %). Kysely toimitettiin 44 koulutuksen järjestäjälle. Vastaajat edustivat yleensä oppilaitoksen johtoa (kuntayhtymän johtaja, kiinteistöjohtaja, hallintojohtaja, talusjohtaja, rehtori). Kyselyyn vastanneiden joukossa oli myös muutamia asuntolaohjaajia ja tilapalveluiden päälliköitä.

Osana selvityksen toteutusta koulutuksen järjestäjille toimitettiin koulutuksen järjestäjäkohtaiset tulosityhteenvedot, joista selviää omien asuntoloiden tulokset ja vastaavat kansalliset tulokset. Yhteenvedon laadinnan edellytyksenä oli, että koulutuksen järjestäjän asuntoloista oli saatu vähintään kymmenen (10) vastausta opiskelijakyselyyn. Tulosityhteenvedot toimitettiin 22 koulutuksen järjestäjälle.

18.5.2022

2 Perustietoja asuntoloista

Asuntolapaikat ovat yleensä yhteisasumista edustavia asumistiloja. Opiskelija-asuntolat ovat opiskelijoille ns. yhteisöllinen tapa asua. Asuntolassa opiskelijat jakavat varsin usein yhteiset keittiö-, oleskelu- ja/tai saniteettitilat. Asuntoloille on ominaista, että sen asukkaat ovat mukana vaikuttamassa asumisympäristöön, sen viihtyisyyteen ja toimintaan sekä yhteisiin sääntöihin ja toimintaperiaatteisiin.

Asuminen koulutuksen järjestäjän osoittamassa asuntolassa on maksutonta. Asunnon käyttö on määräaikaista ja myönnetään yleensä lukuvuodeksi kerrallaan.

”On muistettava, että asuntolapaikka parantaa yhdenvertaisuutta opiskelijoiden kesken, riippumatta opiskelijan taloudellisesta tai asuinpaikan tilanteesta.” (Koulutuksen järjestäjä)

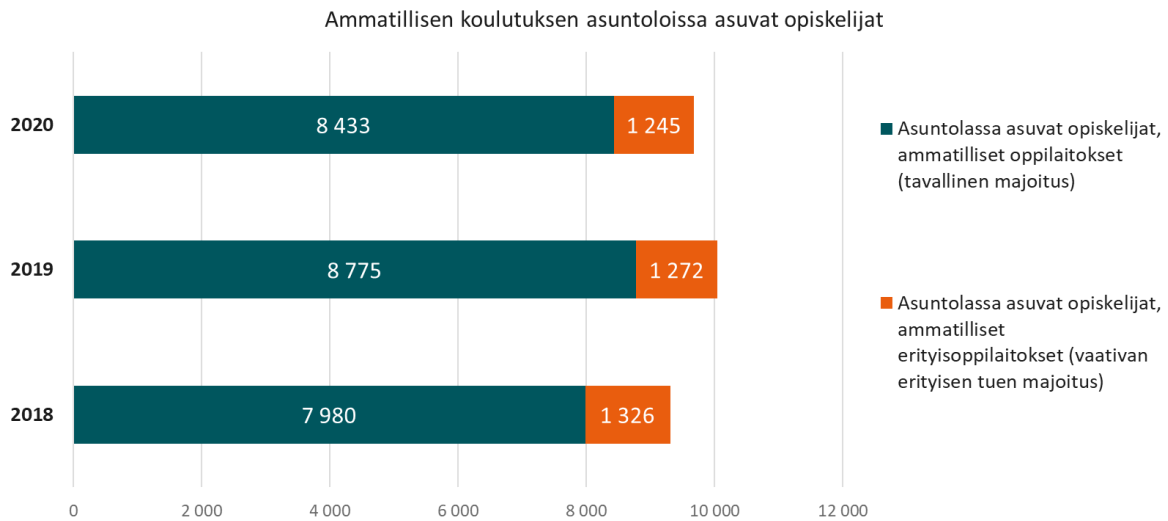
Opetushallituksen laatusuosituksen mukaisesti asuntolatoiminta on osa oppilaitoksen oppimisympäristöjä. Asuntolassa asuminen opettaa opiskelijoille yleisiä elämäntaitoja sekä työelämäntaitoja. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä voi hyväksyä asuntolaa varten järjestyssäännöt, joilla edistetään asumisympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. (OPH, 2020, 7.) Asukkailta odotetaan hyviä käytöstapoja, muiden rauhan kunnioittamista sekä tilojen siistinä pitämistä. Lain-säädännössä opiskelija-asuntolat kuuluvat opiskelijahuollon piiriin.

2.1 Asuntoloissa asuneet ammatillisen koulutuksen opiskelijat vuosina 2018–2020

Asuntoloissa asuvien opiskelijoiden kokonaismääriä tarkasteltaessa havaitaan, että asuntoloissa asuvien opiskelijoiden määrä on viime vuosina pysynyt melko vakiona. Tämä koskee sekä tavallisen majoituksen opiskelijoita että ammatillisten erityisoppilaitosten ns. vaativan erityisen tuen majoituksen piirissä olevien opiskelijoiden määriä.

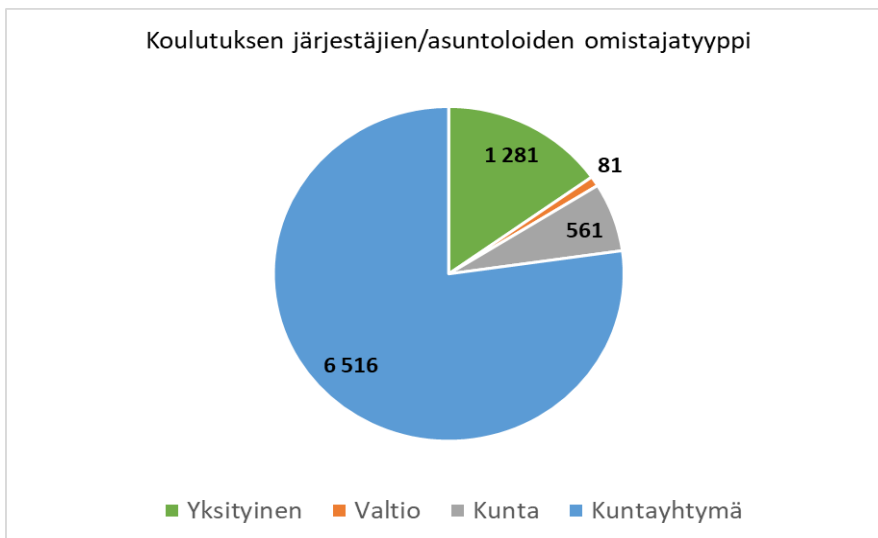
Kuvassa 3 esitetään asuntoloissa asuvien opiskelijoiden määrällistä kehitystä vuosina 2018–2020. Vuonna 2020 kaikissa ammatillisen koulutuksen asuntoloissa asui yhteensä 9 678 opiskelijaa. Näistä 8 433 opiskelijaa oli ns. tavallisen majoituksen asukkaita ja 1 245 vaativan erityisen tuen majoituksessa olevia opiskelijoita. Vuonna 2019 tämän opintososiaalisen edun saajia oli 369 opiskelijaa enemmän. Vuonna 2019 asuntoloissa asui yhteensä 10 047 opiskelijaa ja vuonna 2018 asuntolassa asuvia opiskelijoita oli taas vähemmän, yhteensä 9 306 opiskelijaa. (Vipunen, 2021). Kokonaisopiskelijamäärät näyttäsivät jonkin verran vaihtelevan vuosittain, mutta tavallisen ja erityisen tuen majoitusopiskelijoiden suhteelliset osuudet ovat pysyneet samana.

18.5.2022

Kuva 3. Vuosina 2018–2020 tavallisessa majoituksessa ja vaativan erityisen tuen majoituksessa asuneiden opiskelijoiden määrät (Vipunen.fi 2021)

Kuvassa 4. tarkastellaan asuntolassa asuvien opiskelijoiden määriä koulutuksen järjestäjän omistajatyypin mukaan vuosina 2018–2020. Näin tarkasteltuna suurimman opiskelijaryhmän muodostavat koulutuskuntayhtymien asuntoloissa asuvat opiskelijat. Heitä oli yli $\frac{3}{4}$ kaikista asuntoloissa asuvista opiskelijoista. Vajaa viidennes opiskelijoista asui yksityisen koulutuksen järjestäjän ylläpitämässä asuntolassa (Vipunen 2021). Tähän kategoriaan on luokiteltu myös mm. säätiöiden oppilaitokset ja osakeyhtiömuotoiset ammattioppilaitokset.

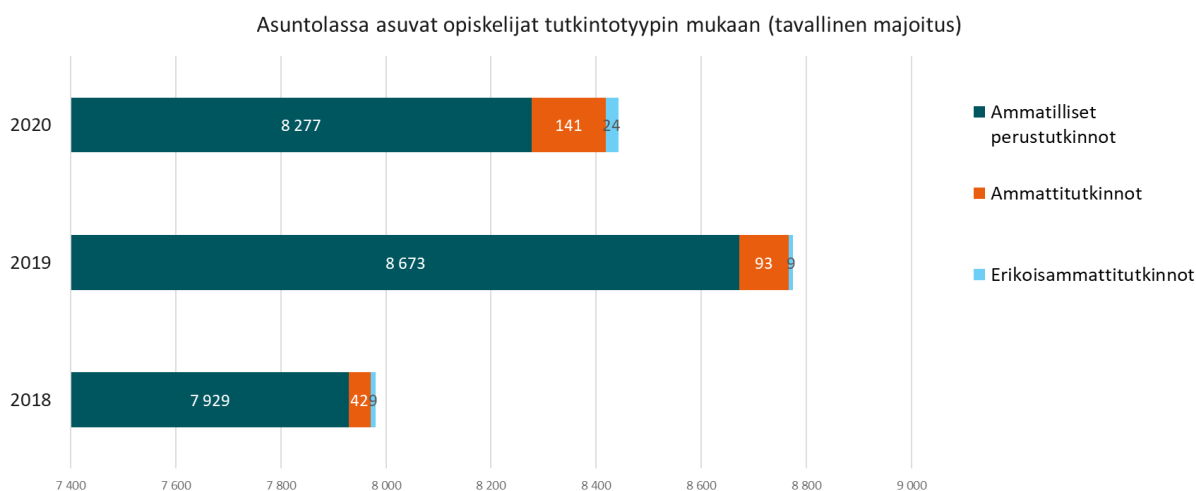

Kuva 4. Vuosina 2018–2020 asuntolassa asuneet opiskelijat jaoteltuna oppilaitoksen omistajatahon mukaan (Vipunen, 2021)

18.5.2022

Vuosina 2018–2020 asuntolassa asui eniten opiskelijoita Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän asuntoloissa (690 opiskelijaa). Pienin asuntolassa asuvien opiskelijamäärä jäi alle neljän (4) opiskelijan (Kaustisten evankelinen opisto, ylläpitäjänä opiston kannatusyhdistys). Keskimäärin asuntolassa asuvia opiskelijoita koulutuksen järjestäjän asuntoloita kohden oli noin 200.

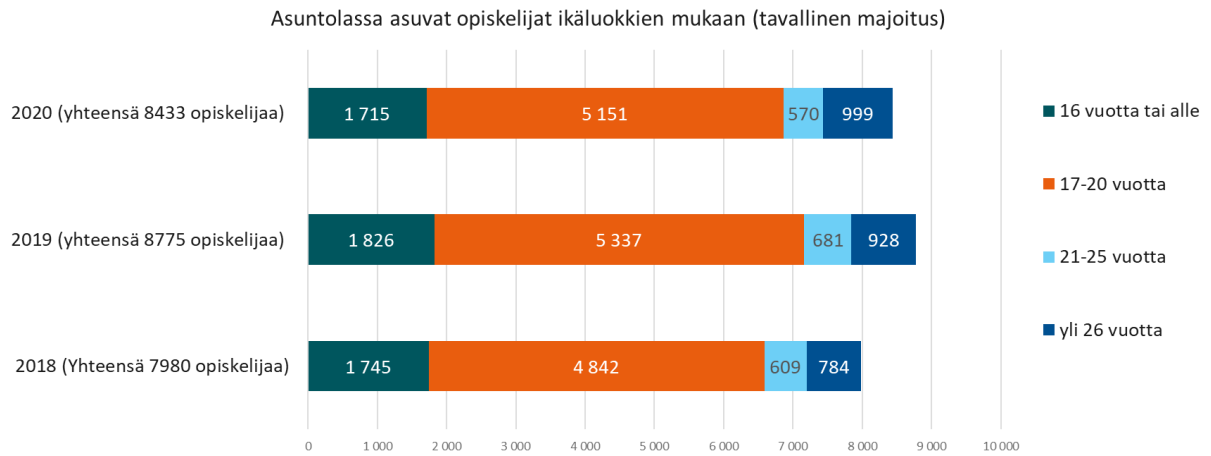
Asuntolassa asuvien opiskelijoiden suurimman ryhmän muodostivat perustutkinto-opiskelijat (kuva 5). Vuonna 2020 ammatillisen perustutkinnon opiskelijoita oli lähes 8 300 opiskelijaa, joka on lähes 98 % asuntoloissa asuvista opiskelijoista. Samana ajankohtana opiskelijoista 141 suoritti ammattitutkintoa ja 24 opiskelijaa erikoisammattitutkintoa. Ammatti- ja erikoisammattitutkintoa suorittavat opiskelijat olivat perustutkintoa suorittavia opiskelijoita vanhempia (Vipunen 2021).

Kuva 5. Asuntolassa asuneet opiskelijat vuosina 2018–2020 jaoteltuna ammatillisen koulutuksen tutkintotyyppin mukaan (Vipunen, 2021)

2010-luvun loppuvuosina asuntoloissa asui pääosin nuoria ja nuoria aikuisia (kuva 6). Nuorimpia eli 16-vuotiaita oli vuosina 2018–2020 noin 1 700–1 830 opiskelijaa vuodessa eli 20 % kaikista asuntoloissa asuvista opiskelijoista. Yli 20-vuotiaita tai vanhempia opiskelijoita asuntoloissa oli keskimäärin noin 18 % kaikista asuntolassa asuvista opiskelijoista. Nämä opiskelijat olivat usein ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa suorittavia opiskelijoita. Tilastoista nähdään, että asuntoloissa asuu pääosin alaikäisiä, ja tämä lienee asuntolatoiminnan suunnittelun ja kehittämisen näkökulmasta varsin olennaista.

18.5.2022

Kuva 6. Vuosina 2018-2020 asuntolassa asuneet opiskelijat jaoteltuna iän mukaan (Vipunen, 2021)

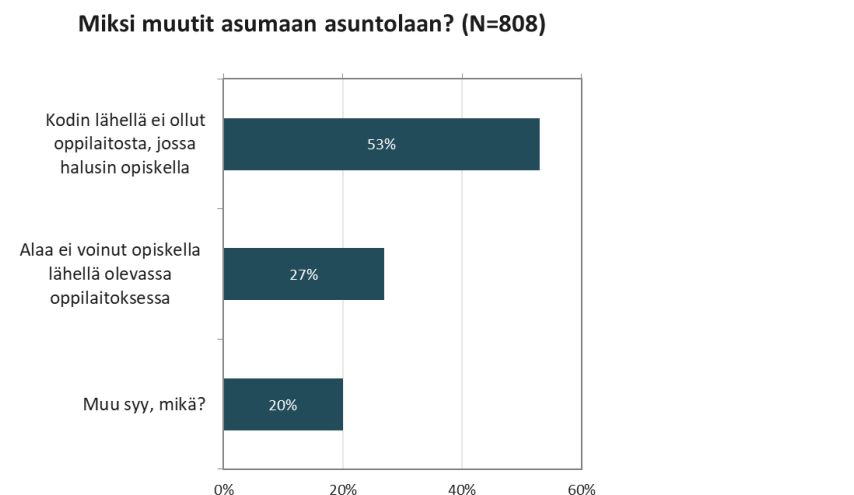
18.5.2022

3 Asuntolatoiminta ja opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan

3.1 Asuntolassa asumisen piirteitä

Asuntolaan on tyypillisesti muutettu, mikäli välimatka opiskelupaikan ja kodin välillä on pitkä tai kulkuyhteyksiltään hankala. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla on haasteena puutteellinen tai olematon joukkoliikenne, jolloin oppilaitoksen ja kodin välinen päivittäinen matkustaminen ei ole mahdollista. Osalla asuntolaan muuton takana on yleinen muuttohalukkuus toiselle paikkakunnalle ja halu itsenäistyä. Ulkomailta tulevilla opiskelijoilla ei lähtökohtaisesti ole ns. vakituista kotia Suomessa.

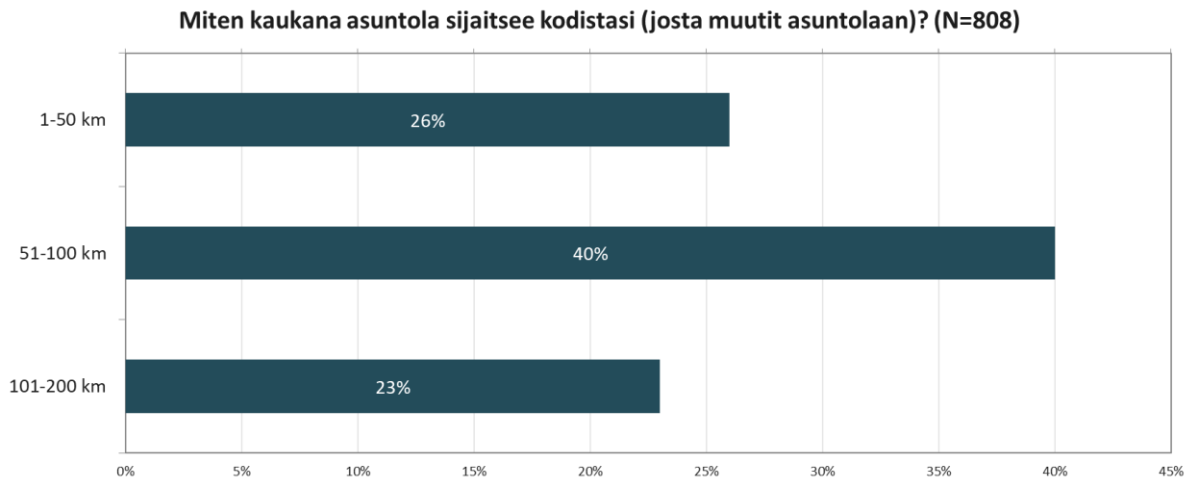
Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 80 % vastasi, että oli muuttanut asuntolaan asumaan, koska kodin lähellä ei ollut oppilaitosta tai koulutusala, jota olisi halunnut opiskella (kuva 7). Muita asuntolaan muuton syitä olivat pääsääntöisesti mm. pitkä kotimatka, taloudelliset syyt, oppilaitoksen erikoispainotuneisuus (esim. urheilu) tai muu opintolinja.

Kuva 7. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden (n=808) asuntolaan muuton syyt

Varsin monen kyselyyn vastanneen opiskelijan koti sijaitsi yli 50 (50–100 km) kilometrin päässä (kuva 8). Noin viidenneksen opiskelijan asuntola sijaitsi 100–200 kilometrin päässä kodista.

18.5.2022

Kuva 8. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden ilmoittama asuntolan ja kodin välinen etäisyys

Asuntoloiden välillä on eroja sen suhteen voiko opiskelija jäädä asuntolaan viikonlopuksi tai loma-ajoikseen. Opiskelijakyselyn vastausten perusteella voidaan todeta, että huomattava enemmistö (77 %) opiskelijoista asuu asuntolassa vain opiskeluvuorot eikä vietä asuntolassa viikonloppujaan. Noin puolet vastaajista kertoi, että opiskelijat eivät voi jäädä asuntolaan viikonlopuksi. Vastaavasti noin puolessa asuntoloista opiskelijat voivat jäädä asuntolaan joko halutessaan tai perustellusta syystä.

3.2 Asuntolatoiminta ja vapaa-ajan palvelut

Asuntolatoiminnan laatusuosituksessa määritellään yleisiä laadullisia tavoitteita asuntolatoiminnalle. Laatusuosituksen mukaisesti asuntoloissa tulee rakentaa vuosittain yhteistä ja hyvinvoivaa asuntolayhteisöä. Asuntolassa järjestetyn vapaa-ajan toiminnan tarkoituksena on antaa opiskelijoille mahdollisuus tutustua toisiinsa yli koulutusalojen ja löytää paikkansa kaveripiirissä. Kuten suosituksessa mainitaan, asuntolat ovat keskenään hyvin erilaisia esimerkiksi sijainnin suhteen. Jos asuntola sijaitsee kaupungin keskustassa, kaupungin tarjoamat palvelut ja harrastustoiminta ovat paremmin tarjolla asukkaille kuin syrjemmällä sijaitsevassa asuntolassa. (OPH, 2020)

Osalla koulutusaloista opiskelupäiviin voi liittyä ohjelmaa myös iltaisin, jolloin tarve harrastustoiminnalle voi olla vähäisempi. Eri taustatekijöistä johtuen laatusuosituksessa ei ole yksityiskohtaisia tai määrällisiä suosituksia toiminnan järjestämiselle. Suosituksessa kuitenkin mainitaan, että hyvässä asuntolassa vapaa-ajantoiminta on suunniteltu yhdessä asukkaiden kanssa. Lisäksi toiminnan tulisi olla organisoitua, ohjattua ja siinä on huomioitu asukkaiden tarpeet. Asuntolatoimintaa suunniteltaessa esimerkiksi ryhmäytymiseen kiinnitetään huomiota pitkin toimintavuotta. (OPH, 2020)

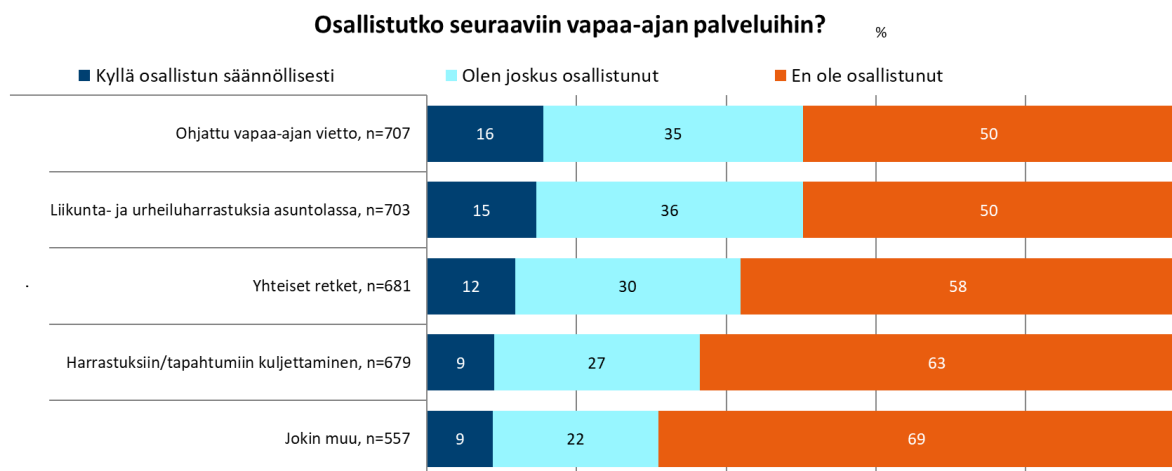
Opiskelijakyselyn tulokset osoittavat, vapaa-ajan toimintaa järjestetään vastaajien asuntoloissa kohtalaisesti. Liikunta- ja urheiluharrastuksia sekä ohjattua vapaa-ajan viettoa järjestetään noin 70 %:ssa asuntoloista joskus tai useammin. Viidenneksessä asuntoloista tarjotaan säännöllisesti kuljetuksia harrastuksiin. Noin kolmannes opiskelijoista ilmoitti, ettei asuntolassa juurikaan järjestetä ohjattua vapaa-ajan viettoa tai liikunta- ja urheiluharrastuksia.

Noin puolet asuntolassa asuvista opiskelijoista osallistuu oman arvionsa mukaan joskus tai useammin ohjattuun vapaa-ajan viettoon. Osallistuminen vapaa-ajan viettoon voi tulkita olevan melko aktiivista,

18.5.2022

koska noin puolet esimerkiksi hyödyntää liikunta- ja urheilumahdollisuuksia ja ohjattua vapaa-ajan viettoa.

Asuntolat poikkeavat hieman toisistaan sen suhteen, millaisia vapaa-ajan palveluita on yleisesti saatavilla ja miten niihin osallistutaan. Selkeästi enemmän vapaa-ajan palveluita järjestetään ammatillisissa erityisoppilaitoksissa. Erityisoppilaitoksista jopa yli 80 % on tarjolla erilaisia vapaa-ajan palveluita ja myös opiskelijoiden osallistuminen vapaa-ajan palveluihin on erityisopiskelijoiden keskuudessa yleisempää. Pidempään asuntolassa asuneet ja vanhemmat opiskelijat osallistuivat lyhyempään asuneita ja nuorempia opiskelijoita enemmän vapaa-ajan palveluihin.

Kuva 9. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden vapaa-ajan palveluihin osallistumisen jakautuminen

Kaikkiaan tulokset osoittavat, että opiskelijat osallistuvat ohjattuun vapaa-ajan viettoon hieman harvemmin, kuin heillä olisi siihen ollut mahdollisuus. Vastauksista on lisäksi havaittavissa asuntolassa asuvien opiskelijoiden moninaisuus. Osa opiskelijoista toivoi lisää mahdollisuuksia yhteistoimintaan ja lisää ohjattua vapaa-ajan toimintaa. Nämä vastaajat kaipasivat lisää yhteisöllistä toimintaa, yhteistiloja, kuten esimerkiksi bänditiloja, yhteisiä retkiä ja urheilumahdollisuuksia. Toisaalta suuri joukko vastaajista ei kaivannut mitään erityistä toimintaa lisää tai vastaaja ei osannut nimetä, mitä tai minkälaista toiminta voisi olla.

”Isommat yhteiset tilat, jossa voisi olla toimintaa.” (Opiskelija)

”Ulkoilua johonkin laavulle, yhteisiä liikunnan harrastuksia.” (Opiskelija)

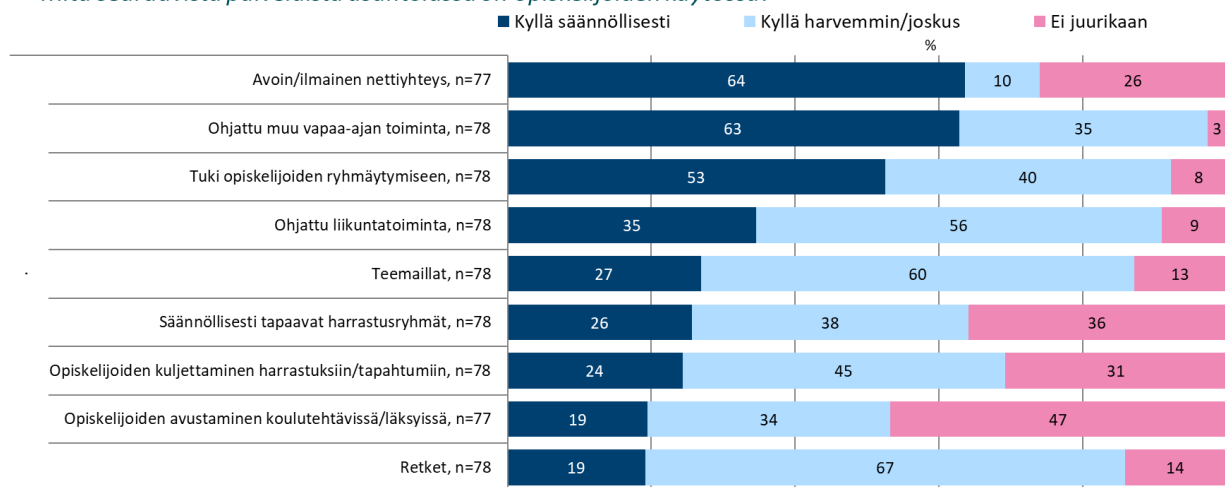
Asuntolaohjaajat toivat omissa vastauksissaan esiin vaikeuden saada opiskelijat innostumaan ja aktivoitua mukaan toimintaan. Vastauksissa tuotiin esiin mm. opiskelijoiden motivaatio-ongelmia ja mielenterveyteen liittyviä tekijöitä. Selvitys toteutettiin Covid-pandemian aikaan ja tämä on luonnollisesti vaikuttanut osaltaan opiskelijoiden aktiivisuuteen sekä mahdollisuuksiin järjestää yhteisöllistä toimintaa. Yksittäisissä vastauksissa ohjaajat toivat esiin myös sitä, että mukaan myös ammatillisen koulutuksen reformin jälkeen asuntolatoiminta huonontui. Vastaajat korostivat sitä, että opiskelijat ovat itse mukana vaikuttamassa asumisympäristöönsä, sen viihtyisyyteen ja toimintaan, yhteisiin sääntöihin ja toimintaperiaatteisiin.

18.5.2022

Vuoden 2012 selvityksessä arvioitiin vapaa-ajan toiminnan järjestämistä asuntoloissa. Selvityksessä havaittiin, että ohjattu vapaa-ajan toiminta oli jo silloin varsin yleistä, samoin kuin ohjattu liikuntatoiminta. Noin 80 % asuntoloissa järjestettiin silloin ohjattua vapaa-ajan toimintaa. Kerhot, teemaillat ja tapahtumiin kuljettaminen ovat myös melko tyyppillisiä palveluita tuolloin. (OPH, 2012, 16)

Selvitysten tuloksista voidaan päätellä, että vapaa-ajan toiminnan järjestämisen aktiivisuus näyttöytyy melko samanlaisena vuonna 2021 kuin 10 vuotta aikaisemmin. Huomattavassa enemmistössä asuntoiloita järjestetään ohjattua vapaa-ajan toimintaa, tukea ryhmäytymiseen sekä ohjattua liikuntatoimintaa. (kuva 10) Toiminnan järjestämisen aktiivisuus ei ole juuri muuttunut kymmenen vuoden aikana ja asuntolatoiminta näyttäisi olevan myös pääosin riittävää myös opiskelijoiden tarpeisiin nähden.

Mitä seuraavista palveluista asuntolassa on opiskelijoiden käytössä?

Kuva 10. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien näkemys asuntolan opiskelijoiden käytössä olevista palveluista

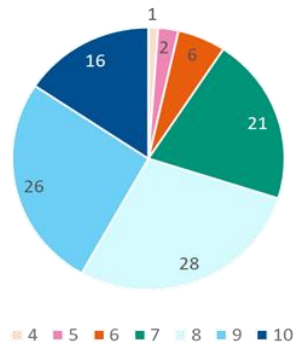
Tarkasteltaessa nuorten vapaa-ajan palveluja, tulee tarkasteluun väistämättä ottaa mukaan tietoliikenneyhteydet ja teknologia eli nettiyhteydet, kännykät ja tietokoneet. Teknologia on keskeisessä asemassa nuorten elämässä, niin opiskeluvälineenä kuin vapaa-ajan viettämisessä. Tutkimuksen yksi huomionarvoisimpia tuloksia on, että *reilu kolmannes* asuntolaohjaajista kertoi, ettei asuntolassa asuvien opiskelijoiden käytössä ole säännöllisesti ilmaista nettiyhteyttä. (kuva 10) Vaikka nettiyhteyksiä on sekä asuntolaohjaajien että koulutuksen järjestäjien vastausten mukaan kehitetty viime aikoina runsaasti, ei asuntoloissa asuvien opiskelijoiden yhdenvertaisuutta tietoyhteiskunnan näkökulmasta ole näiden vastaustulosten perusteella saavutettu.

3.3 Opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan

Opiskelijakyselyllä haluttiin saada tietoa opiskelijoiden yleisestä tyytyväisyydestä asuntolaan. Tämän selvityksen tulokset osoittavat, että enemmistö opiskelijoista on varsin tyytyväisiä asuntolaan (kuva 11). Opiskelijoista vajaa puolet antaa yleisarvosanaksi kiitettävän ja huomattava enemmistö (70 %) antaa asuntolalle arvosanaksi vähintään 8.

18.5.2022

Kuinka tyytyväinen olet asuntolaan kokonaisuudessa kouluarvosana-asteikolla (4-10)?, n=786

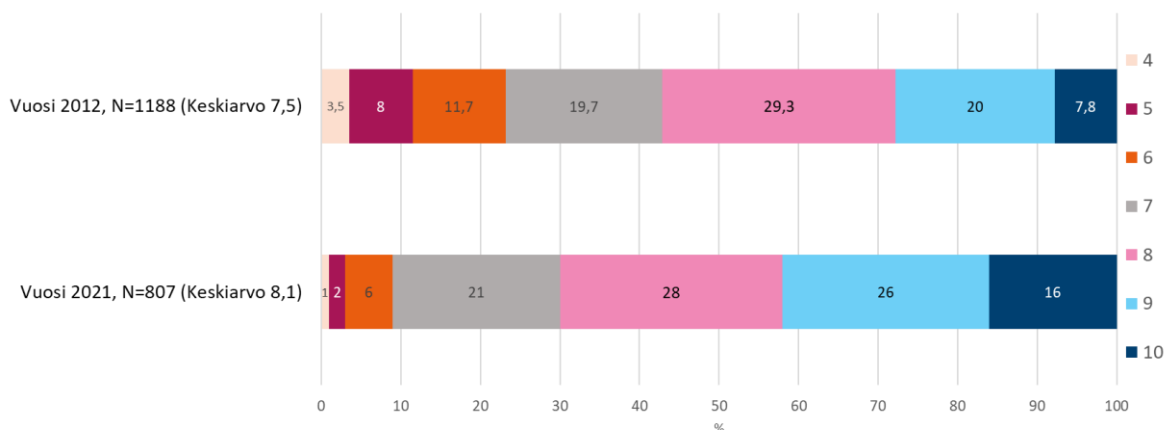

Kuva 11. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden (n=786) asuntolaan kohdistuvan tyytyväisyyden jakautuminen kouluarvosanoin 4-10

Mielekäs vertailutieto opiskelijoiden kokemuksista ja tyytyväisyydestä antaa Opetushallituksen vuoden 2012 asuntolaselvityksen tulokset, joissa tyytyväisyyttä on arvioitu samaa arviointiasteikkoa hyödyntäen.

Opiskelijoiden yleinen tyytyväisyys asuntolaan on jonkin verran kasvanut vuodesta 2012. Tätä tarkastellaan alla olevassa kuvassa 12. Kiitettävän arvosanan antoi vuonna 2021 14 prosenttiyksikköä enemmän kuin 10 vuotta aiemmin. Heikon arvosanan antaneiden määrä on vastaavasti pienentynyt 10 vuoden aikana. Vuonna 2021 alle kymmenes opiskelijoista oli selkeästi tyytymätön asuntolaan, kun vielä 10 vuotta sitten lähes neljännes antoi asuntolalle heikon tai välttävän (4–6) arvosanan.

Kuinka tyytyväinen olet asuntolaan kokonaisuudessa kouluarvosana-asteikolla?

Kuva 12. Vuosien 2012 ja 2021 opiskelijakyselyiden vertailu opiskelijoiden tyytyväisyydestä asuntolaan kouluarvosanoin 4-10 (Opetushallitus 2012 ja tämä selvitys 2021)

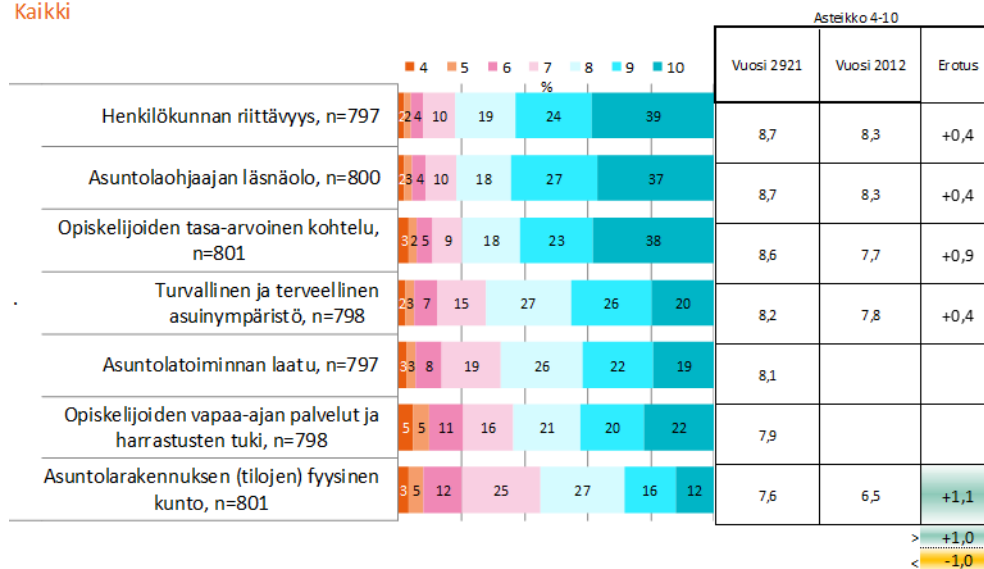
18.5.2022

Aiemmissa asuntoloita koskevissa selvityksissä (esim. vuonna 2012) opiskelijat olivat kaikkein tyytyväisimpiä asuntolaohjaajan läsnäoloon (ka. 8,34). Mielenkiintoista tuloksissa on, että edelleen 10 vuotta myöhemmin henkilökunnan riittävyys ja asuntolaohjaajan läsnäolo (ka. 8,7) saavat jälleen opiskelijoilta korkeimmat arvosanat, kun opiskelijoita pyydettiin arvioimaan asuntolaan liittyviä ominaisuuksia kouluarvosana-asteikolla. Keskiarvo on vuosien aikana jopa noussut jonkin verran. Myös opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun ollaan pääasiassa tyytyväisiä ja samoin turvalliseen/kodinomaiseen arkeen.

Huomionarvoista on myös, että opiskelijoiden yleinen tyytyväisyys eri tekijöitä kohtaan on noussut taasisesti useimmissa kysytyissä asioissa. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttaa asuntolarakennuksen fyysinen kunto. Silti opiskelijoiden asuntolarakennusten fyysisiä tiloja koskeva tyytyväisyys on lisääntynyt kymmenessä vuodessa. Tähän on todennäköisesti vaikuttanut uudet asuntolarakennukset ja rakennuksiin toteutetut peruskorjaukset.

Arvioi kouluarvosana-asteikolla (4-10) asuntolaan liittyviä tekijöitä/ominaisuuksia:

Kaikki

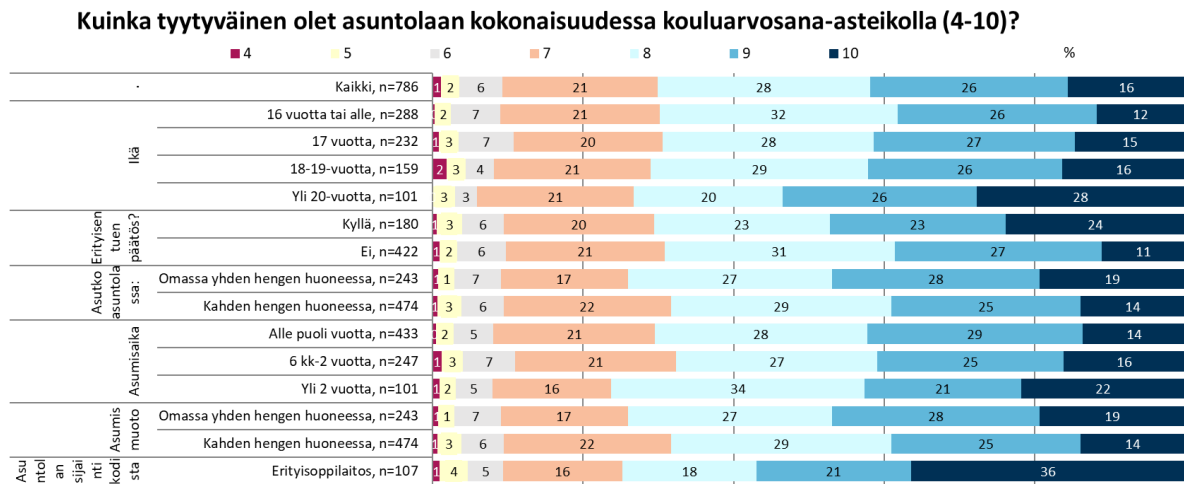

Kuva 13. Vuosien 2012 ja 2021 opiskelijakyselyiden vertailu opiskelijoiden tyytyväisyydestä asuntolaan liittyvistä tekijöistä ja ominaisuuksista kouluarvosanoin 4-10 (Opetushallitus 2012 ja tämä selvitys 2021)

Tässä selvityksessä havaittiin, että opiskelijoiden tyytyväisyyttä asuntolaan kohtaan lisää omassa yhden hengen huoneessa asuminen. Yhden hengen huoneessa asuvista opiskelijoista vain neljännes antoi yleisarvosanaksi 7 tai sitä vähemmän. Vastaavasti kahden hengen huoneessa asuvista vastaajista kolmannes antaa 7 tai sitä heikommalla arvosanalla. Tulokset vahvistavat tältä osin myös aiempien vuosien tuloksia siitä, että yhden hengen huoneet koetaan selvästi mielekkäimpinä asuinympäristöinä.

Lisäksi tuloksista on nähtävissä, että ammatillisten erityisoppilaitosten asuntoloissa ollaan yleisesti hyvin tyytyväisiä asuntolaan. Näiden opiskelijoiden osalta asumisajalla tai opiskelijoiden muilla taustatekijöillä ei näyttäisi olevan vaikutusta yleiseen tyytyväisyyteen.

18.5.2022

Kuva 14. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan jaoteltuina asuntolatyypin, huonetyypin, asumisajan, asumismuodon, erityisen tuen ja iän mukaan

3.4 Asuntolaohjaajien roolit ja arvioita asuntolatoiminnasta

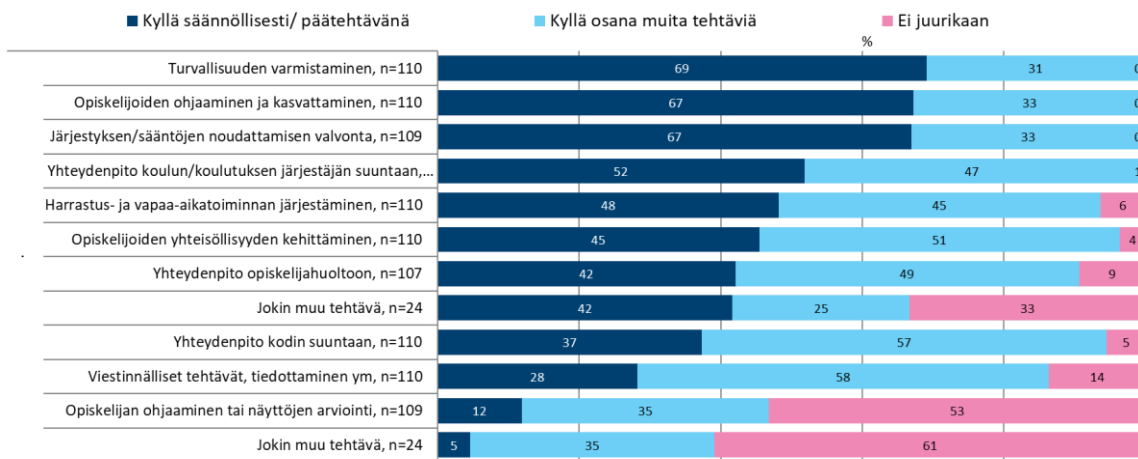
Hyvässä asuntolassa on mahdollisuudet opiskella ja asua turvallisesti, ja nämä molemmat tukevat toisiaan. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjä voi hyväksyä asuntolaa varten järjestyssäännöt, joilla edistetään asumisympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöissä annetaan asuntolan turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä. Asuntolan järjestyssääntöjen lisäksi sovitaan yhdessä asukkaiden kanssa yhteisistä toimintakäytännöistä. Esimerkiksi opiskelu- ja nukkumisrauhan takaaminen kaikille asukkaille on tärkeää. Järjestyssäännöissä tai yhteisissä toimintakäytännöissä on hyvä myös määritellä, mitä sisältyy viikkosiivoukseen ja kaudenlopetussiivoukseen. (OPH, 2020, 7–8.)

Asuntolatoiminnan suosituksen mukaan asuntolan järjestyssäännöt olisi hyvä olla nähtävillä esimerkiksi oppilaitoksen internetsivuilla. Näin tuleva asukas voi tutustua järjestyssääntöihin jo hakiessaan asuntolapaikkaa. Sääntöihin perehdytään yhdessä asukkaiden kanssa näiden muuttaessa asuntolaan. On tärkeää, että ohjaajat puuttuvat tilanteisiin, joissa sääntöjä rikotaan ja samalla viestii, että säännöt on tehty noudatettaviksi. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjällä on oltava suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä. Suunnitelma kurinpitotoimien käyttämisestä on asukkaiden ja huoltajien nähtävillä sekä asuntolapaikkaa haettaessa että asumisen aikana. (OPH, 2020, 7–8.)

Asuntolaohjaajat yleisesti näkevät, että nuoret tarvitsevat ohjausta, valvontaa sekä tukea moninaisissa asioissa. Turvallisuuden varmistaminen, järjestyksen ja sääntöjen noudattamisen seuranta sekä opiskelijoiden ohjaaminen ja kasvattaminen ovat ohjaajien päätehtäviä. Asuntolassa on mahdollisuus kasvat-
taa arkisia elämähallintataitoja, jotka tukevat vahvasti opintojen edistymistä. Myös aiemmissa selvi-
tyksissä on todettu, että ilman ohjausta ja valvontaa ei pärjättäisi, nuorten käyttäytyminen karkaisi kä-
sistä ja keskeyttämiset lisääntyisivät. Ohjaajien näkemyksen mukaan 16-vuotias ei pysty kaikissa tilan-
teissa täysipainoisesti ohjaamaan omaa toimintaansa itsenäisesti siten, että se tukee hänen opiskelu-
aan ja hyvää tulevaisuutta. Ohjaajien mukaan opiskelijat kaipaavat apua ja tukea varsin moninaisissa

18.5.2022

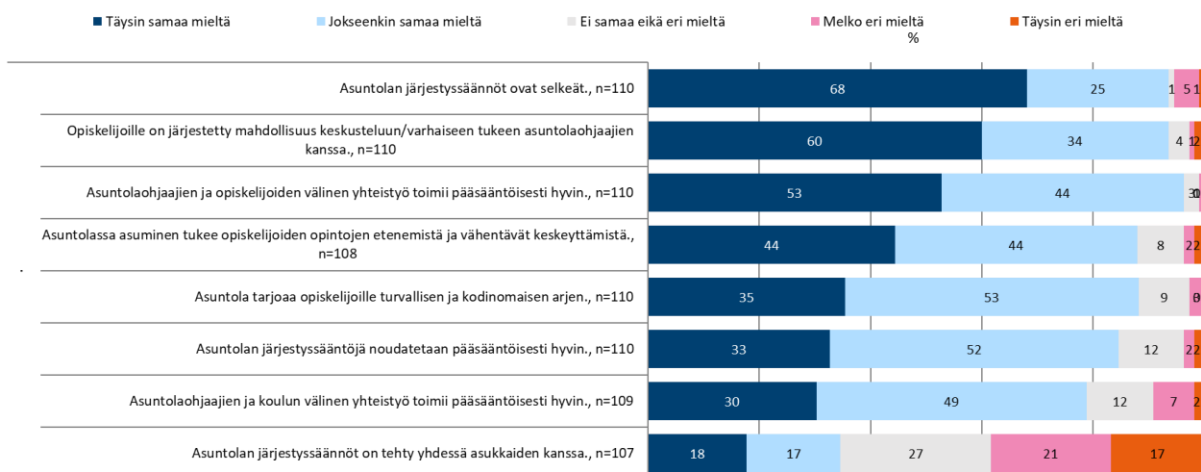
arkisiin asioihin liittyvissä asioissa. Asuntolaohjaajien työnkuvaan ei yleisesti kuulu opiskelijan ohjaamisen koulutehtävissä tai esimerkiksi näyttöjen arvioinnissa.

Kuva 15. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien ohjaajan tehtävien jakautuminen asuntolassa

Kyselyn mukaan, asuntolaohjaajat pitävät asuntolan järjestyssääntöjä selkeinä. Asuntolaohjaajat ovat myös melko yksimielisiä sen suhteen, että asuntolaohjaajien ja opiskelijoiden välinen yhteistyö toimii hyvin, opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti sekä asuntolat vähentävät opintojen keskeyttämistä. Selvityksen tulokset osoittavat, että asuntolan järjestyssääntöjä noudatetaan myös ohjaajien mielestä varsin hyvin – ainoastaan muutama prosessi ohjaajista arvioi sääntöjen noudattamisessa olevan haasteita. Tämä voi toki olla seurausta siitä, että yhteistyö opiskelijoiden kanssa on toiminut hyvin ja järjestyssäännöt ovat opiskelijoiden tiedossa. Asuntolan järjestyssääntöjä oli kuitenkin harvemmin tehty yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Arvioi seuraavia asuntolatoimintaa ja asuntolan ilmapiiriin liittyviä tekijöitä

Kuva 16. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arvioita asuntolatoiminnasta ja asuntolan ilmapiiriin liittyvistä tekijöistä

18.5.2022

Asuntolaohjaajat tekevät paitsi opiskelijoiden ja koulun kanssa yhteistyötä, mutta osa tekee yhteistyötä nuorisotyön kanssa erityisesti vapaa-ajan toiminnan järjestämisessä. Ohjaajat arvioivat henkilöstön ammattitaidon pääsääntöisesti erittäin tai melko hyväksi. Joka kymmenes ohjaajista arvioi olevan jonkin verran haasteita omassa jaksamisessa sekä yhteistyössä oppilaitoksen kanssa.

Asuntoloita pidetään pääsääntöisesti turvallisina ja terveellisinä ympäristöinä. Oman työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen arvioi vähintään melko hyväksi noin 70 % ohjaajista. Vaikka asuntoloiden esteettömyys arvioidaan heikoimmaksi kohdaksi, ei esteettömyyden kehittäminen nouse kuitenkaan esiin varsinaisena kehittämiskohteena.

”Esteettömyys on ainoa asia, jota ei tarvitse parantaa, koska ala, jolla opiskelijat [opiskelevat] ei sovellu lainkaan liikuntarajoitteiselle tai esim. sokealle. Kaikki muu tarvitsisi kiireesti isoja parannuksia.” (Ohjaaja)

Asuntolaohjaajien vastausten mukaan asuntolassa asuville opiskelijoille on järjestetty mahdollisuus keskusteluun ja varhaiseen tukeen asuntolaohjaajan kanssa lähes kaikissa asuntoloissa. Opiskelijat pyytävät tukea esimerkiksi erilaisissa arkielämään ja asumiseen liittyvissä asioissa, kuten arkielämän taitojen tukemisessa (mm. hygienia, pyykinpesu, huoneen siivous, kotitalous, ruoan laitto). Opiskelijat kysyvät apua myös koulutehtävissä, työelämäjaksoissa ja hallinnollisissa asioissa (mm. Kela). Asuntolaohjaajien luokse tullaan keskustelemaan esimerkiksi opiskelijoiden keskinäisiin väleihin liittyen. Vapaa-ajan viettämisen ja harrastusmahdollisuuksien selvittelyssä. Asuntolan säännöt lisäksi aiheuttavat keskustelua.

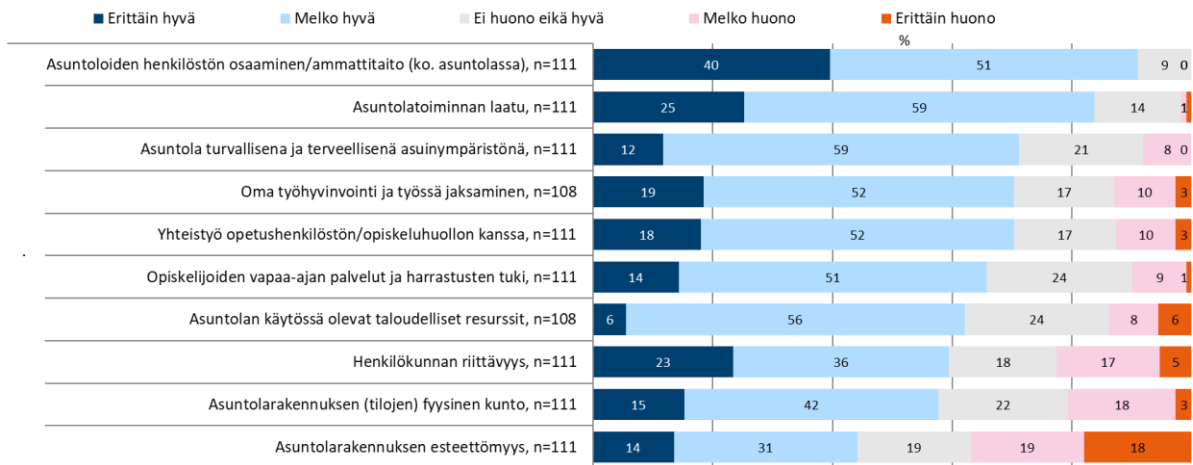
Ohjaajien osaaminen, henkilöstön määrä ja tilojen kunto ovat yhteydessä asuntolatoiminnan laatuun. Ohjaajien ammattitaitoa arvioitiin yleisesti varsin hyväksi. Ajantasainen tieto ja lisäkoulutus esimerkiksi opiskelijoiden mielenterveyteen liittyvistä asioista nostettiin kuitenkin vastauksissa esiin. Tarvetta lisäkoulutukselle on lisännyt Covid-pandemia. Yksittäisissä vastauksissa tuotiin esiin epäselvyyttä mille taholle asuntoloiden asioiden hoito kuuluu. Esim. joissakin tapauksissa kaupunki omistaa kiinteistön ja oppilaitos on vuokrannut tilat kaupungilta. Rakennuksen kiinteistönhoidosta vastaa erillinen kiinteistöfirma.

”Opiskelijoiden psyykkisen hyvinvoinnin lisääminen kaikin mahdollisin keinoin korostunut korona-aikana.” (Ohjaaja)

Opiskelijakyselyssä opiskelijoilta kysyttiin millaista tukea he kaipaavat ohjaajilta. Tyypillisin vastaus oli, että ohjaajilta ei tarvita tukea tai sitä saa jo riittävästi tarvittaessa. Nuoret liittyvät asian melko vahvasti itsenäistymiseen. Tukea kaivataan jonkin verran erilaisiin arjen asioihin ja keskusteluapua tarvittaessa. Vastauksista nousi esiin, että asuntolaohjaaja ei ollut opiskelijoille opiskelussa ensisijainen auttaja.

18.5.2022

Arvioi asuntolan nykytilaa seuraavien teemojen kautta

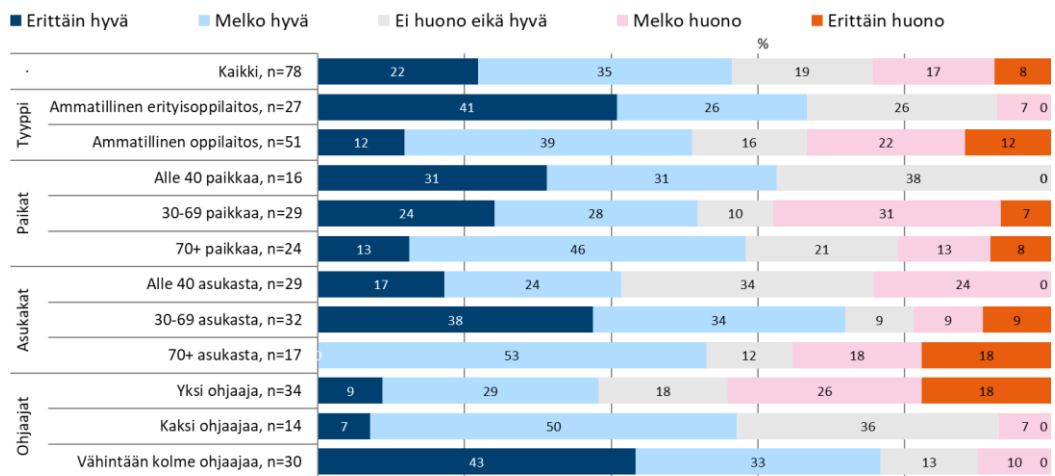

Kuva 17. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arvioita asuntolan nykytilasta

Asuntoloissa oli jonkin verran eroja sen suhteen, millainen asuntolaohjaajien henkilöstöresurssi oli. Ohjaajien vastauksissa eniten soraääniä aiheuttavat asuntolan käytössä olevat taloudelliset resurssit ja henkilökunnan riittävyys. Näiden tilanteen arvioi hyväksi enemmistö ohjaajista. Noin viidennes ohjaajista arvioi henkilökunnan riittävyyden huonoksi. Kuvassa 18 tarkastellaan henkilökunnan riittävyyttä asuntoloiden ominaisuuksien mukaan. Asuntolaohjaajien kollegiaalinen tuki arvioitiin vastauksissa kaikkiaan tärkeänä. Erityisesti niissä asuntoloissa, joissa ohjaaja toimii yksin, henkilöstön riittävyys koettiin ongelmana. Työparilla näyttäisi olevan merkitystä asuntolaohjaajien tyytyväisyyteen asuntolan käytössä oleviin resursseihin. Tästä alla yhden ohjaajan esimerkkivastaus:

”Välillä, kun yksin tekee työtä, on tilanteita, joissa on melko raskasta. Nuoria on melko vaikea saada toimintaan mukaan.”

Henkilökunnan riittävyys

Kuva 18. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arvioita henkilökunnan riittävyydestä jaoteltuna asuntolatyyppin, paikkojen, asukkaiden ja ohjaajien määrän mukaan

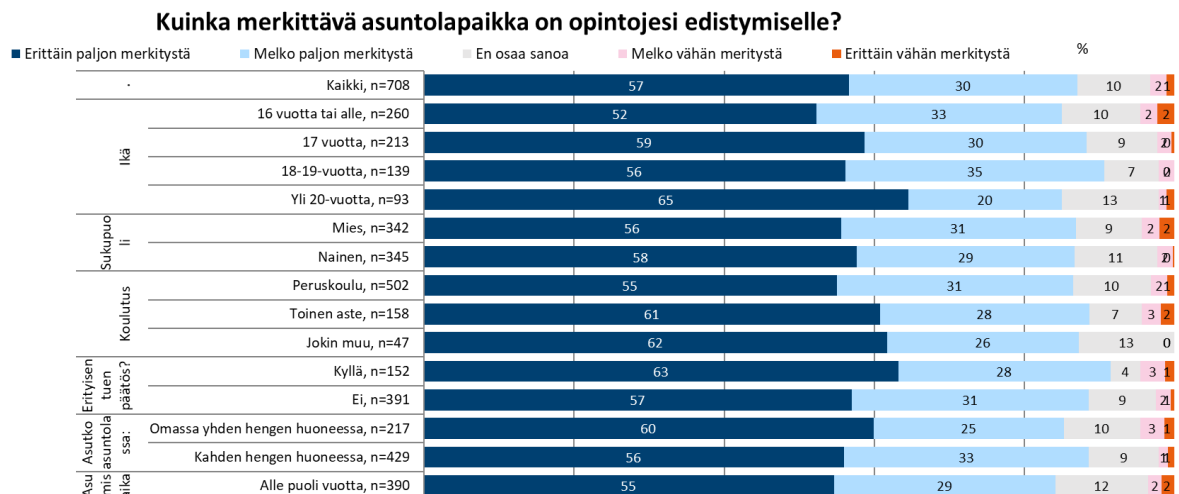
18.5.2022

3.5 Asuntolan merkitys opiskelujen edistymiselle

Asuntolat ovat pääsääntöisesti hyvin merkityksellisiä opiskelijoille. Maksuttomalla opiskelija-asumisella on arvioitu olevan tärkeä merkitys nuorten opiskelijoiden kasvun ja oppimisen tukemisessa myös aiemmissa selvityksissä (OPH, 2012 ja OPH, 2015). Asuntolassa voidaan vaikuttaa nuoren opiskelijan kasvuun monella tavalla. Esimerkiksi arkielämän taidot, oman hygienian hoito, asumisympäristön siistinä pitäminen, yhteisöllisyys, hyvät tavat ja muiden huomioon ottaminen ovat esimerkkejä niistä asioista, joita asuntoloissa edistetään. Asumismahdollisuus myös ehkäisee opiskelun keskeyttämisistä, sillä aikaisempien vuosien 2012 ja 2015 kyselyiden mukaan noin kolmannes asuntolassa asuvista opiskelijoista keskeyttäisi opinnot, ellei asumisen mahdollisuutta opiskelija-asuntolassa olisi. (OPH, 2016, 37–40.)

Kansalliseen data-aineistoon pohjautuva seurantatutkimuksessa todettiin myös, että asuntolaopiskelijoiden keskeyttämisriski on pienempi kuin muiden opiskelijoiden. Esimerkiksi lukuvuonna 2013–2014 hieman yli 4 % keskeytti koulutuksesta. Muiden opiskelijoiden keskeyttämisprosentti oli tuolloin 8,6. (Koramo & Vehviläinen 2015.) Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta ilman asuntoloita opiskelijamäärät voisivat olla merkittävästi pienempiä erityisesti maakuntakeskuksissa. Toisaalta teeman ympärillä voidaan käydä keskustelua myös yhteiskunnallisesta vastuusta ja tasavertaisten opiskelumahdollisuuksien luomisesta kaikille asuinpaikasta riippumatta.

Tähän selvitykseen osallistuneista asuntolassa asuvista opiskelijoista huomattava osa ei koe mahdolliseksi opiskelua kyseisessä oppilaitoksessa ilman asuntolamahdollisuutta. Jopa 90 % opiskelijoista kokee, että asuntolapaikalla on vähintään melko paljon merkitystä opintojen edistymiselle. Päivittäinen matkustaminen olisi monelle liian kallista ja matkustamisella on ylipäättään myös vaikutusta jaksamiseen. Opiskelijoiden taustamuuttujilla ei ole kovin paljon merkitystä asuntoloiden merkittävyyden kannalta (kuva 19).

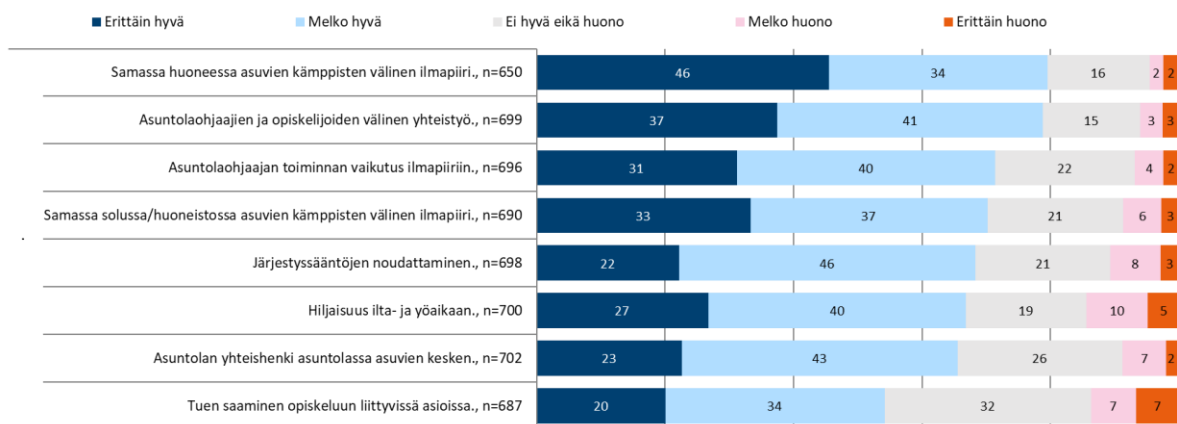

Kuva 19. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden arviot asuntolapaikan merkityksestä opintojen edistymiselle ja oteltuna vastaajan iän, sukupuolen, taustakoulutuksen, erityisen tuen, asumismuodon ja asumisaikaa mukaan

18.5.2022

Kaikkiaan opiskelijat arvioivat myös asuntoloiden ilmapiiriä pääsääntöisesti hyvin myönteisenä. Vaikka kahden hengen huoneet aiheuttavat paljon myös tyytymättömyyttä, positiivista tuloksissa on se, että samassa huoneessa tai solussa asuvien opiskelijoiden ilmapiiriä arvioidaan keskimäärin hyvänä. Järjestysääntöjen noudattaminen sujuu myös pääosan (90 %) mielestä myös kohtuullisen hyvin. Hieman enemmän on haasteita hiljaisuuden kanssa ilta- ja yöaikaan, keskimäärin 15 % arvioi hiljaisuuden ilta- ja yöaikaan huonoksi. Kuitenkin on huomioitava, että suuri enemmistö opiskelijoista kokee myös hiljaisuuden ja sääntöjen noudattamisen sujuvan hyvin.

Miten arvioit seuraavia ilmapiiriin liittyviä asioita?

Kuva 20. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden arvioita asuntoloiden ilmapiiriin liittyvistä tekijöistä

3.6 Asuntolatoiminnan kehityskohteet

Opiskelijoiden arviot

Asuntolassa asuvien opiskelijoiden mielestä suurimpia haittatekijöitä asuntoloissa ovat huonot nettiyhteydet, epäsiisteys ja sotkeminen. Noin puolet opiskelijoista arvioi nettiyhteydet puutteellisiksi. Tulos on merkittävä. Opiskelijat ovat aiemmissa selvityksissä pitäneet internetin käyttömahdollisuutta tärkeimpänä vapaa-ajan ”palveluna” (OPH, 2012, 58). Myös asuntolaohjaajien mukaan kohtuu usein häiriötekijöitä aiheuttavat huonot nettiyhteydet ja kahden hengen huone.

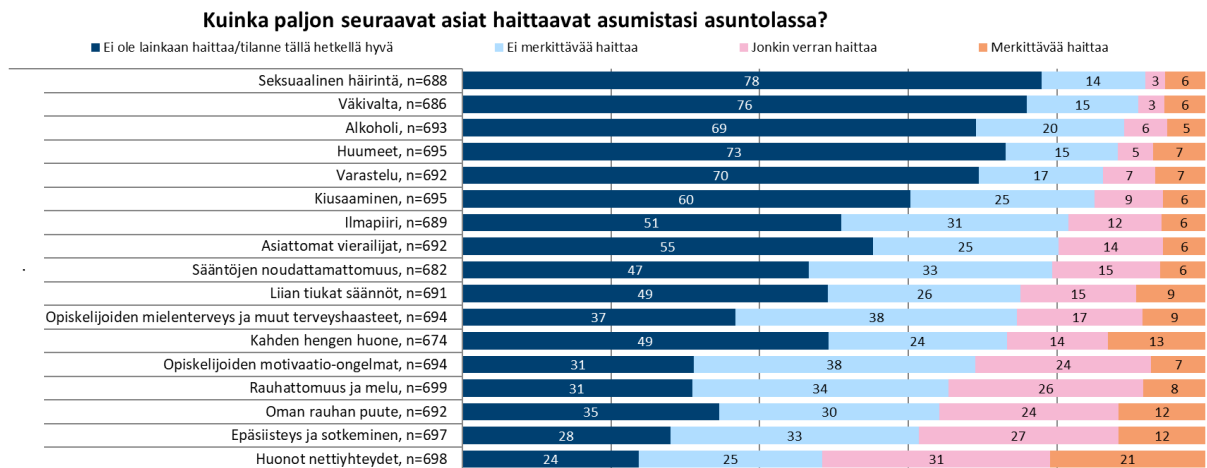
Kaikkiaan tämän selvityksen tulokset osoittavat, että keskimäärin neljänneksessä asuntoloista ei ole opiskelijoiden käytössä säännöllisesti avointa ja ilmaista nettiyhteyttä. Nettiyhteys on enenemässä määrin myös opiskelun ja opintojen edistymisen edellytys. Netin puuttuminen huomattavalta joukolta opiskelijoita muodostaa selkeän kehittämiskohteen.

Osa opiskelijoista kritisoi voimakkaasti myös asuntolan kuntoa, erityisesti esiin nostettiin mahdolliset kosteusongelmat ja sisäilman laatu. Osassa asuntoloista on vastauksien perusteella puutteita perusrusteissa ja ne ovat yleisesti huonokuntoisia. Vastauksista oli tulkittavissa, että osa opiskelijoista koki, että ongelmia ei oteta todesta tai niihin ei puututa. Asuntolaohjaajat saivat vastauksia paljon kiitosta, mutta myös kriittisiä arvioita.

18.5.2022

”Asuntolassa ilmeisesti hometta. Aina hirveät iho oireet ja hengitysvaikeuksia asuntolassa ollessa. Asiasta on moneen kertaan mainittu mutta tuntuu että asiasta ei välitetä tai oteta kantaa.”

”Ohjaajien läsnäolo on 10 koska he tekevät upeaa työtä ja huolehtivat hyvin opiskelijoista.”

Kuva 2. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden arviot asuntolassa asumista haittaavista häiriötekijöistä

Opiskelijat katsoivat, että kehittäminen tulisi kohdentaa ensisijaisesti asuntolarakennuksen fyysiseen kuntoon ja vapaa-ajan palveluihin. Vastauksissa nettiyhteydet sisältyvät näihin kahteen edellä mainittuihin. Opiskelijoiden mukaan asuntolaohjaajan läsnäolo ja henkilökunnan riittävyys eivät sen sijaan nouse esiin asioina, joihin olisi tarpeen panostaa lisäresursseja.

Kuva 3. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden arvio asuntoloiden kehittämistyön ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta opiskelijoiden asumisviihtyvyyden parantamiseksi

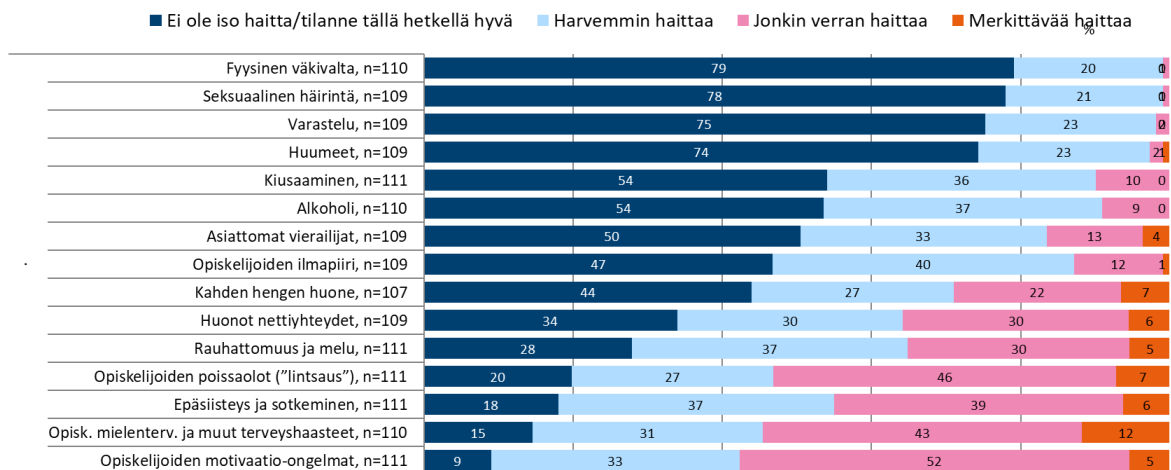
18.5.2022

Asuntolaohjaajien arviot

Ohjaajien mielestä suurimmat asuntoloiden häiriötekijät liittyvät opiskelijoiden motivaatio-ongelmiin, mielenterveys ja muihin terveydellisiin haasteisiin sekä epäsiisteyteen. Reilu puolet ohjaajista arvioi, että terveyshaasteet ja motivaation puute aiheuttaa vähintään jonkin verran haittaa asuntoloissa. Reilu 10 % ohjaajista pitää terveyshaasteita aiheutuvan merkittävää haittaa asuntoloissa asumiselle.

Myös ohjaajat tunnistavat huonot nettiyhteydet häiritseviksi keskimäärin reilussa kolmanneksessa asuntoloita. Asuntolaohjaajien tai opiskelijoiden mielestä erilainen fyysinen väkivalta, seksuaalinen häirintä tai varastelu ei ole haittana tällä hetkellä asuntoloissa. Ohjaajista vain muutama, mutta opiskelijoista jonkin verran enemmän (noin 10 %) arvioi, että näistä tekijöistä on haittaa. Huomattava enemmistö ei pidä niitä lainkaan häiriötekijöinä.

Arvioi, missä määrin seuraavia häiriötekijöitä on asuntolassanne?

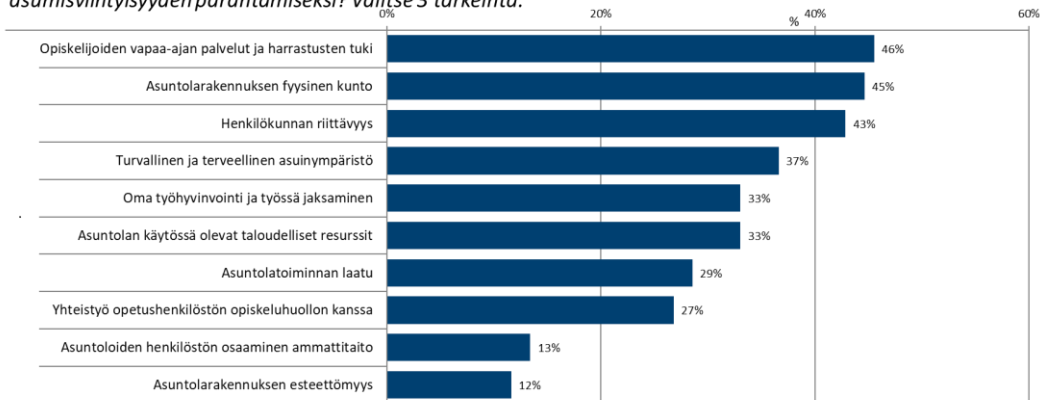

Kuva 23. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arviot asuntolassa esiintyvien häiriötekijöiden haitasta vastaajan alaisessa asuntolassa asumiseen

Asuntolaohjaajien mielestä eniten kehitystyötä tulisi panostaa opiskelijoiden vapaa-ajan palveluihin ja harrastusten tukeen sekä asuntolarakennuksen fyysiseen kuntoon. Arvioiden mukaan keskimäärin noin viidennes opiskelijoista asuu rakennuksissa, jotka kaipaivat rakennuksista kaipa kunnostusta.

18.5.2022

Arvioi mihin seuraavista tulisi panostaa kehitystyötä/taloudellisia resursseja opiskelijoiden asumisviihtyisyyden parantamiseksi? Valitse 3 tärkeintä.

Kuva 24. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arvioita opiskelijoiden asumisviihtyisyyden parantamisen resurssien ja kehittämistyön kohdentamisesta

Asuntolaohjaajilta kysyttiin myös, miten kehittäisit asuntoloiden toimintaa. Avoinna vastauksissa painottuu samat asiat kuin muissakin vastauksissa. Kehittämisasiat liittyivät siihen, että asuinhuoneet tulisi muuttaa yhden hengen huoneiksi. Fyysisten olosuhteiden parantaminen nostettiin kohtuun usein esiin tässäkin kysymyksessä. Lisäksi ohjaajat toivoivat, että vapaa-ajantoiminnan suunnitelmallisuutta parannettaisiin ja työtä koordinoitaisiin paremmin.

Ohjaajat nostavat myös henkilöstöresurssien lisäämisen kehittämiskohteeksi. Lisätyllä ohjausresurssilla olisi helpompi toimia yksilöllisemmin tiettyjen opiskelijoiden kanssa. Ohjaajat näkivät oman roolin tällä hetkellä ns. ”yleismiesmäisenä” ja kollegiaalisesta tuesta koettiin olevan paljon hyötyä. Yleisesti ohjaajat toivat esiin, että palaute opiskelijoilta oli odotettua. Asuntolapaikkojen lisääminen nähtiin joissakin vastauksissa tarpeellisenä, mutta tässä on suuria eroja eri koulutuksen järjestäjien välillä. Tiedonkulku opettajien ja ohjaajien välillä nähtiin kehittämiskohteena muutamissa vastauksissa.

Varsinaiseen toimintaan otettiin kantaa vain muutamassa vastauksessa. Näissä kommentteissa korostettiin, että opiskelijoiden ohjauksen asuntola-aikana tulee tukea ammatillista kasvua ja että opiskelijoiden turvallisuus tulee taata riittävillä ohjaus- ja valvontatoimilla.

3.7 Yhteenveto

Tulokset osoittavat, että ammatillisten oppilaitosten asuntolat tarjoavat opiskelijoille yleensä hyvät mahdollisuudet opiskeluun, asumiseen ja elämiseen lähellä oppilaitosta. Asuntolatoiminnan voidaan todeta olevan kohtuullisen aktiivista ja toiminnan aktiivisuudessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia kymmenen vuoden aikana. Asuntolapaikoilla on pääsääntöisesti myös paljon merkitystä opintojen edistymiselle. Tulokset tukevat aiempien selvitysten tuloksia siitä, että yhden hengen huoneessa asuvat opiskelijat sekä erityisoppilaitoksissa opiskelevat opiskelijat ovat keskimääräistä tyytyväisempiä asuntolaan. Opiskelijoiden yleinen tyytyväisyys asuntolaan on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Myös asuntoloiden ilmapiiriä arvioidaan pääsääntöisesti myös hyvin myönteisesti.

Tulokset osoittavat, että asuntolat ovat pääsääntöisesti turvallisia asuin- ja oppimisympäristöjä opiskelijoille. Vakavat ongelmat, kuten erilainen fyysinen väkivalta, seksuaalinen häirintä tai varastelu eivät

18.5.2022

näyttäydy asuntoloissa suurina haittoina. Opiskelijat nostivat esiin kehittämiskohteeksi puutteelliset nettiyhteydet. Arviot liittyivät sekä asumismukavuuteen että rakennuksen kuntoon. Opiskelijoiden muita näkemyksiä asuntolarakennusten kunnosta käsitellään tarkemmin luvussa 4.

18.5.2022

4 Asuntolarakennusten nykytila

Selvityksen yhtenä tavoitteena oli luoda käsitys asuntolarakennusten nykytilasta, asuntoloiden kunnosta ja korjaustarpeista sekä tilojen toimivuudesta ja ajanmukaisuudesta. Tarkoituksena oli lisäksi kartoittaa asuntoloiden ylläpidon suunnitelmallisuutta ja tulevaisuuden näkymiä.

Luku 4 jakautuu siten, että aluksi tarkastellaan asuntolarakennuksia koskevia määrällisiä tietoja ja luvun loppupuolella selvityksen yhteydessä tehtyjen kyselyjen tuloksia. Rakennuksia ja tiloja koskevia kysymyksiä esitettiin selvityksen kaikille kohderyhmille (opiskelijat, asuntolaohjaajat ja koulutuksen järjestäjän edustajat).

Koulutuksen järjestäjille suunnattu kysely poikkesi opiskelijoille ja asuntolaohjaajille kohdennetuista kyselyistä siten, että koulutuksen järjestäjien kysely painottui asuntoloiden rakennuksiin ja tiloihin sekä näiden fyysisiin, teknisiin tai taloudellisiin ominaisuuksiin. Opiskelijoille ja ohjaajille suunnatuissa kyselyissä kartoitettiin myös käyttäjien kokemuksia ja heiltä pyydettiin myös arvioita tilojen sopivuudesta nykyiseen käyttötarkoitukseen¹.

4.1 Perustietoja asuntolarakennuksista

Koulutuksen järjestäjille kohdennettuun kyselyyn vastasi 33 vastaajaa, jotka edustivat 29 koulutuksen järjestäjää. Kysely toimitettiin 44 koulutuksen järjestäjän edustajalle, joten vastaukset saatiin 65 %:lta kyselyn kohteena olevalta koulutuksen järjestäjän edustajalta. Kolmelta koulutuksen järjestäjältä vastasi useampi kuin yksi vastaaja kyselyyn.

Kyselyyn vastanneilla koulutuksen järjestäjillä oli keskimäärin 7–8 asuntolarakennusta (taulukko 1). Enimmillään koulutuksen järjestäjä hallinnoi jopa 20 asuntolarakennusta. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien asuntoloiden keskikoko vaihteli 39 asuntolapaikasta 660 asuntolapaikkaan.

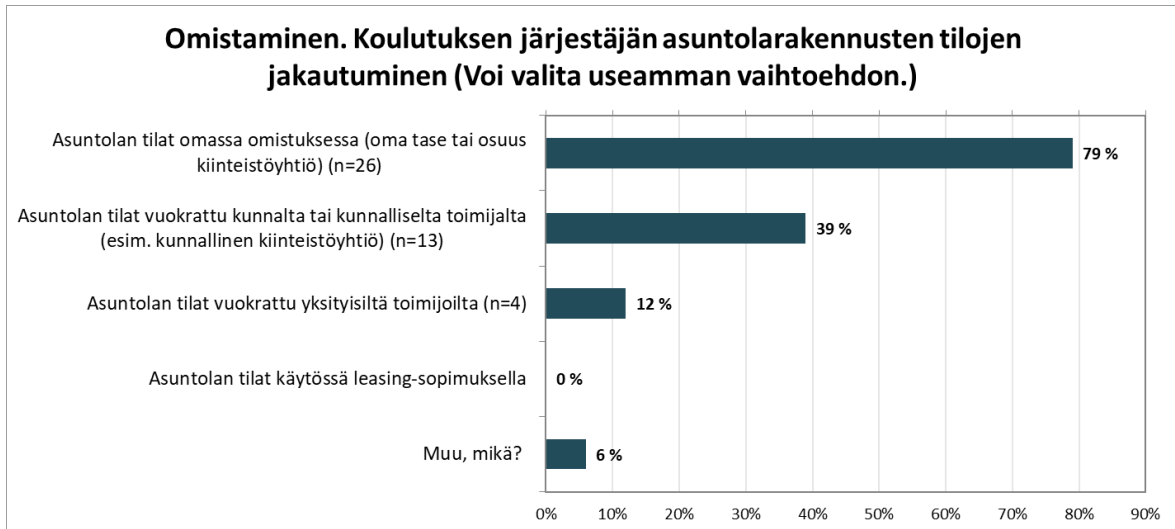
	Minimiarvo	Maksimi arvo	Keskiarvo	Summa
Asuntolarakennusten lukumäärä	1	20	7,5	246
Asuntoloiden sijaintikuntien lukumäärä	1	6	2,5	81
Asuntolarakennusten yhteenlaskettu bruttoala	1	12 200	4506	126 178
Asuntolapaikkojen lukumäärä	39	660	239	7 900
Asuntolapaikkojen keskimääräinen käyttöaste (%)	23	100	73	2 423

Taulukko 1. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien asuntolarakennusten lukumäärät, rakennusten laajuudet (brm²) ja sijaintipaikkakuntien lukumäärät sekä keskimääräinen käyttöaste

¹ Vrt. ”Terveet tilat 2028-ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Kymmenvuotisen ohjelmakauden aikana vakiinnutetaan kiinteistöhoitoon toimintatapa, jossa rakennusten kunto, sopivuus käyttötarkoitukseensa ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan ja arvioidaan säännöllisesti.” (Lähde: Terveet tilat 2028-ohjelma)

18.5.2022

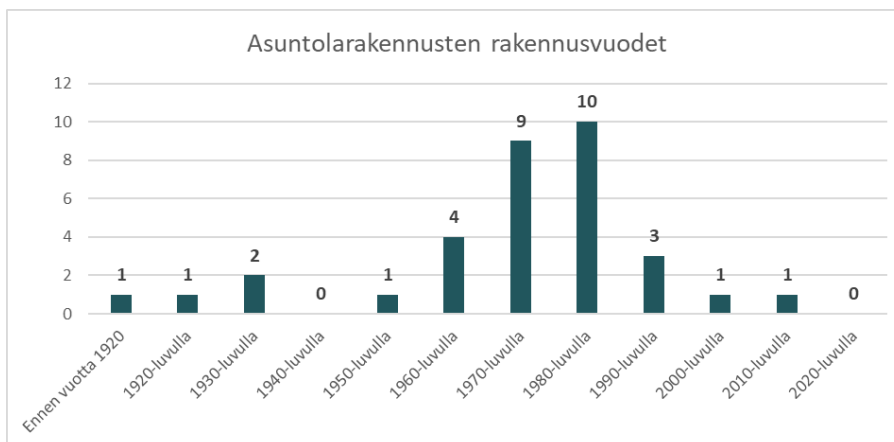
Kyselyyn vastanneista koulutuksen järjestäjistä lähes 80 % omistaa asuntolarakennukset itse, jolloin tilat näkyvät omassa taseessa tai osuutena kiinteistöyhtiöstä (kuva 25). 13 vastaajaa eli noin 40 % asuntolailoista on vuokrattu kunnalta tai kunnalliselta toimijalta (esim. kunnallinen kiinteistöyhtiö). Neljä (4) koulutuksen järjestäjää ilmoitti vuokraavansa asuntolan tilat yksityiseltä toimijalta.

Kuva 25. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien asuntolarakennusten tilojen omistamisen ja vuokraamisen jakautuminen

Rakennukset sijaitsevat pääsääntöisesti eri kunnissa. Keskimäärin asuntolarakennukset sijaitsivat kahdesta kolmeen kunnassa, mutta vastaajien joukossa oli myös koulutuksen järjestäjiä, joiden asuntoloita oli kuudessa eri kunnassa. Yhteensä 33 vastaajan asuntoloita sijaitsi 81 kunnassa.

Yli puolet vastaajien asuntoloista oli rakennettu 1970–1980-luvuilla (kuva 26). 2000-luvulla on toteutettu vain pari asuntolan uudisrakennusta.

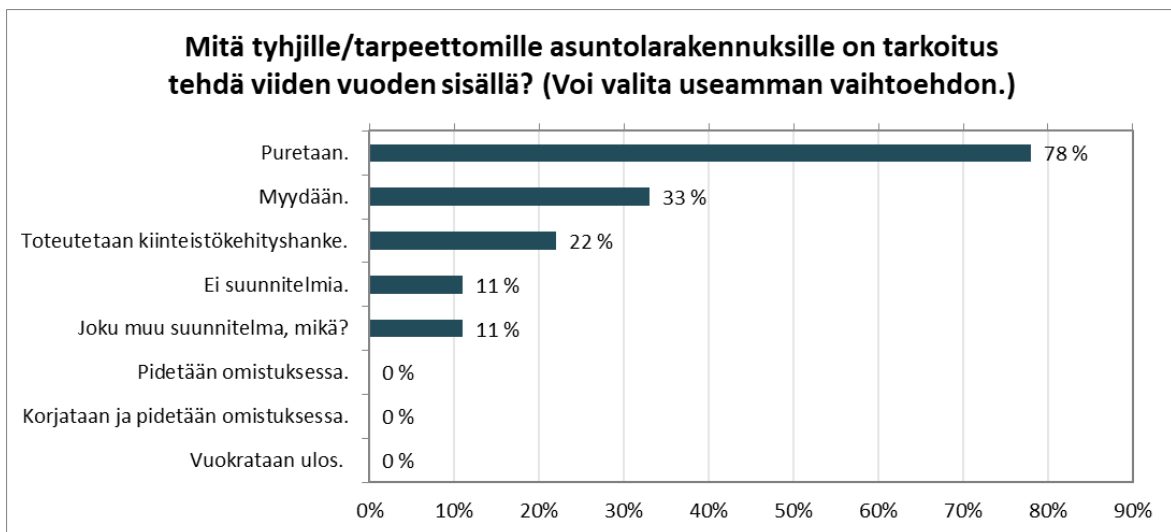

Kuva 26. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien asuntolarakennusten jakautuminen rakennusvuosikymmenen mukaan

18.5.2022

Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien ilmoittama asuntolarakennusten yhteenlaskettu bruttoala oli 126 178 brm². Asuntoloiden mediaanikoko oli 3 135 brm² ja suurin ilmoitettu asuntoloiden koko oli yli 12 000 brm².

Reilulla neljänneksellä (28,1 %) koulutuksen järjestäjistä on tyhjiään olevia asuntolarakennuksia (kuva 27). Kyselyssä koulutuksen järjestäjät pyydettiin arvioimaan tyhjiä/tarpeettomia asuntolarakennuksia koskevia suunnitelmia. Seitsemän vastausta kohdistui purkamiseen ja kolme myymiseen. Muutama järjestäjä aikoi toteuttaa kiinteistökehittämishankkeen, jossa rakennuksen käyttötarkoitusta tullaan muuttamaan. Tämän kysymyksen osalta vastaajan oli siis mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kuva 27. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien aikeet tyhjiin tai tarpeettomien asuntolarakennusten suhteen seuraavan viiden vuoden kuluessa

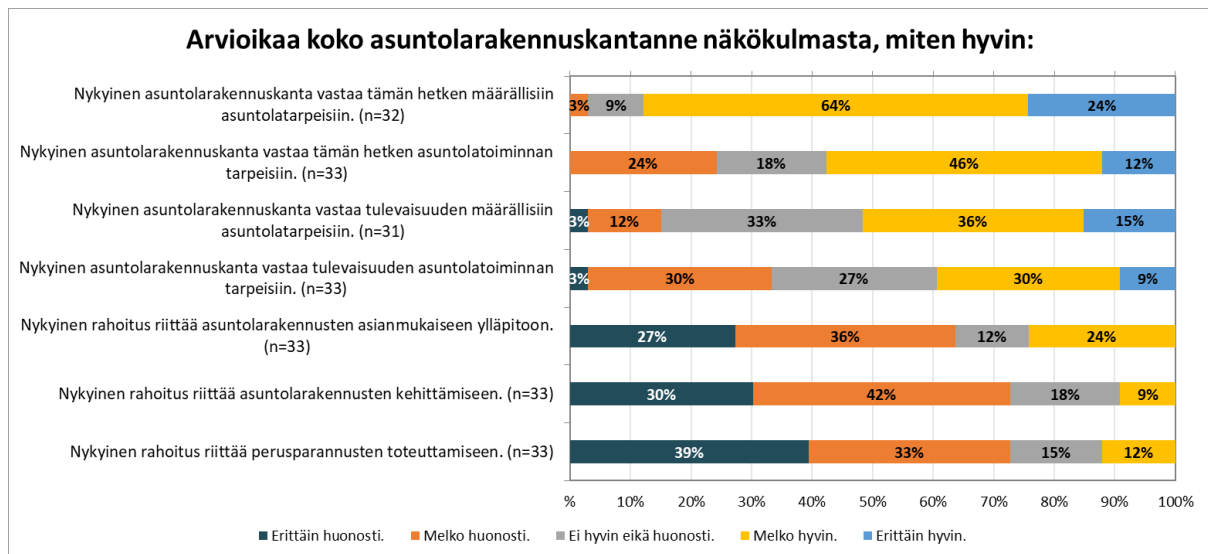
4.2 Asuntolarakennusten tilojen riittävyys

Tämän selvityksen tulokset osoittavat, että tulevina vuosina ei ainakaan vastaajien organisaatioissa ole odotettavissa laajoja asuntoloiden uudishankkeita. Vain kolme koulutuksen järjestäjän edustajaa ilmoitti, että suunnitelmassa on hankkia lisää asuntolatilaa seuraavien viiden vuoden kuluessa. Neljännes vastaajista oli erittäin tyytyväinen ja 2/3 vastaajista melko tyytyväinen asuntolarakennuskannan tämän hetken määriin (kuva 28). Näkemystä tuki myös vastaajien arvio kohtalaisesta käyttöasteesta. Käyttöastetta koskevien vastausten keskiarvo oli 73 %. Todettakoon kuitenkin tässä yhteydessä, että käyttöastetta koskevat arviot vaihtelivat 23 % ja sadan välillä.

Yli puolet vastaajista katsoi, että nykyinen asuntolarakennuskanta vastaa erittäin hyvin tai melko hyvin tulevaisuuden määrällisiin tarpeisiin.

Tarkasteltaessa asuntolarakennuskannan kykyä vastata asuntolatoiminnan tarpeisiin, muodostuu vastauksiin hajontaa. Vaikka valtaosa vastaajista katsoi asuntoloiden vastaavan tämän hetken asuntolatoimintaan melko hyvin tai erittäin hyvin, oli neljännes vastaajista sitä mieltä, että asuntolarakennukset vastaavat toiminnan tarpeisiin melko huonosti. Tulevaisuuden asuntolatoiminnan tarpeisiin jopa kolmanneksella vastaajista oli epäilyksiä.

18.5.2022

Kuva 28. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien arvioita asuntolarakennuskannan määrällisiin ja toiminnallisiin tarpeisiin sekä asuntoloiden rahoituksen riittävyyttä rakennusten ylläpitoon ja kehittämiseen

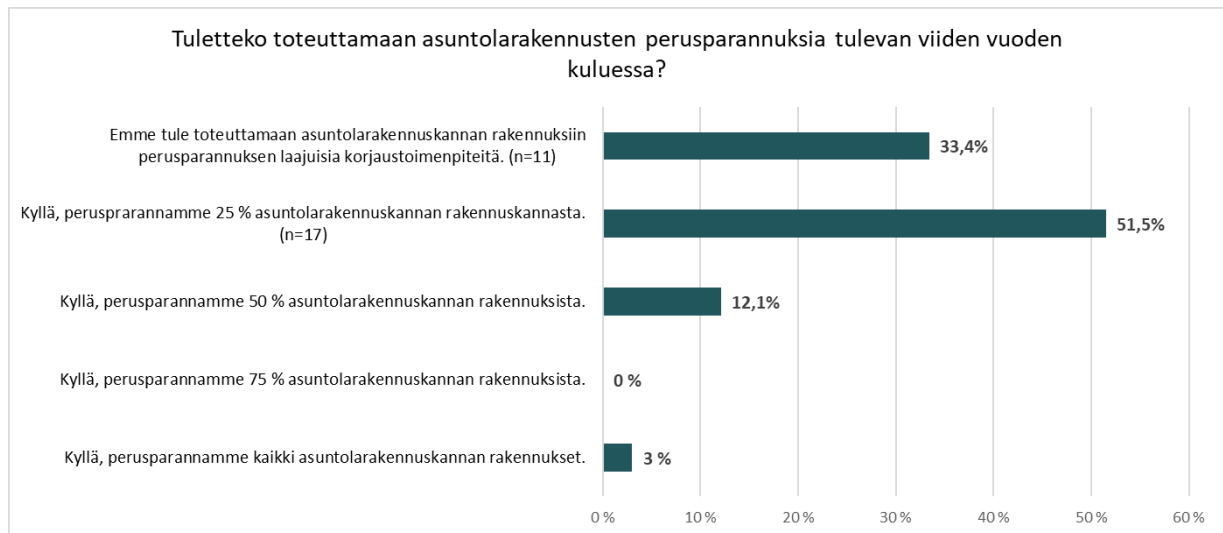
Neljännes vastaajista arvioi, että nykyinen rahoitus mahdollistaa asuntolarakennusten asianmukaisen ylläpidon. Sen sijaan vain muutama vastaaja katsoi nykyisen rahoituksen riittävän myös rakennusten kehittämiseen ja perusparannusten toteuttamiseen. Noin 70 % vastaajista katsoi nykyisen rahoituksen riittävän kehittämiseen tai perusparannuksien toteuttamiseen erittäin huonosti tai melko huonosti.

4.3 Asuntoloiden korjaustarve

Koulutuksen järjestäjille suunnatun kyselyn vastaajista 64 % ilmoitti organisaatiossaan toteutetun asuntolarakennuksien perusparannuksia viimeisen viiden vuoden aikana. Käänteisesti 36 % vastaajista ei ollut toteuttanut asuntolarakennusten perusparannuksia viimeisen viiden vuoden aikana.

Yli puolet koulutuksen järjestäjistä aikoo peruskorjata noin neljänneksen asuntolarakennuskannastaan tulevien viiden vuoden kuluessa (kuva 29). Kolmannes ei tule toteuttamaan perusparannusten laajuisia korjaustoimenpiteitä ollenkaan. Yksi (3 % vastaajista) ilmoitti, että aikomuksena on peruskorjata kaikki asuntolarakennuksen viiden vuoden kuluessa.

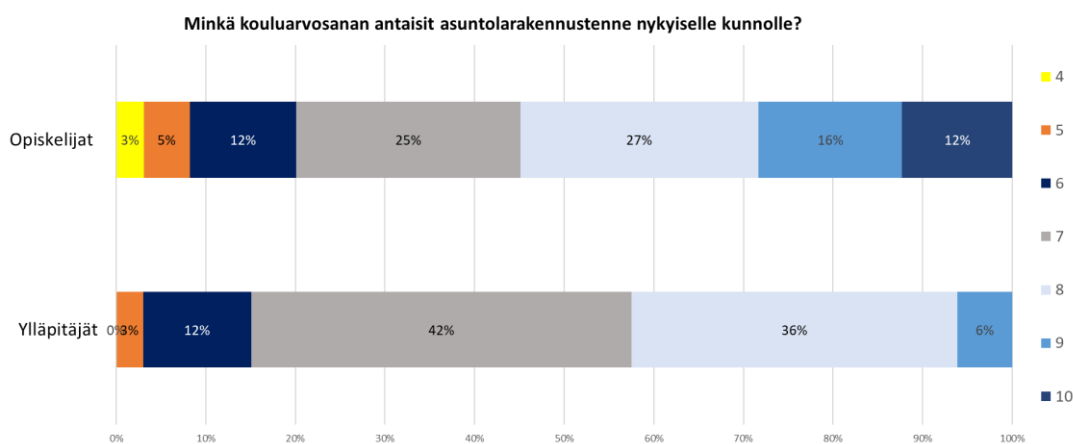
18.5.2022

Kuva 29. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien aikomukset perusparantaa asuntolarakennuksia tulevan viiden vuoden kuluessa

4.4 Asuntolarakennusten kunto

Selvityksen keskeisenä tehtävänä oli luoda käsitys asuntolatoiminnan nykytilasta ja kehittämistarpeista ja koota yhteen koulutuksen järjestäjän, asuntolaohjaajien ja opiskelijoiden näkemyksistä asuntolarakennusten kunnosta ja asuntolatoiminnan merkityksestä koulutuksen järjestäjälle ja opiskelijalle. Kyselyjen avulla selvitettiin opiskelijoiden, ohjaajien ja koulutuksen järjestäjien näkemyksiä asuntolarakennusten kunnosta. Opiskelijat ja koulutuksen järjestäjät arvioivat asuntoloiden kuntoa jokseenkin samansuuntaisesti. Suurimpana erona eri kohderyhmien vastauksissa oli, että koulutuksen järjestäjän arvioista puuttuivat äärimmäiset kouluarvosanat, 4 ja 10, kun taas opiskelijoiden arvioinneissa molemmat arvosanat tulivat esiin (kuva 30). Lähes 60 % koulutuksen järjestäjistä antaa asuntolarakennusten kunnolle 7 tai sitä huonomman arvosanan. Opiskelijoista noin 45 % arvioi vastaavasti.

Kuva 30. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjien (ylläpitäjien) arviot asuntolarakennusten nykyisestä kunnosta

18.5.2022

Asuntolaohjaajien vastaukset olivat samansuuntaista. Heidän arvionsa mukaan keskimäärin viidennes asuntolassa asuvista opiskelijoista asuu heikkokuntoisessa asuntolarakennuksessa. Asuntolaohjaajista viidennes arvioi asuntolan fyysisen kunnon joko melko tai erittäin huonoksi. Ainoastaan 3 % arvioi asuntolarakennuksen kunnon erittäin huonoksi. Alla on yksi koulutuksen järjestäjän esimerkkivastaus:

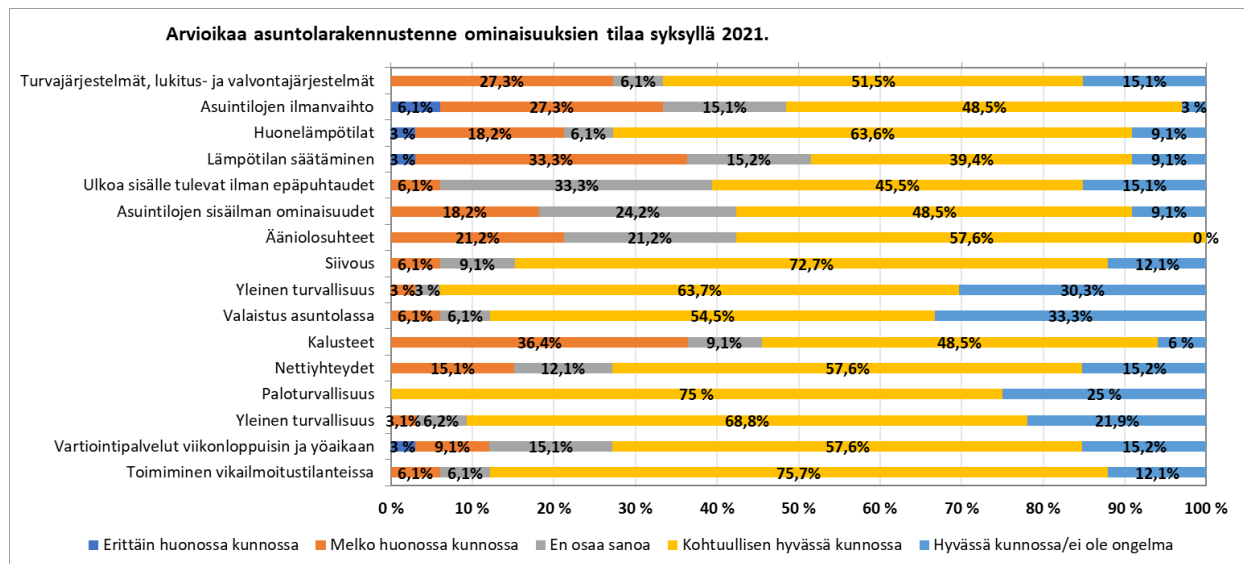
”Asuntolarakennukset vanhoja, tulleet jo tiensä päähän. Isompia korjauksia kiinteistölle ei tehdä. Uudesta asuntolasta ei vielä tietoa.” (Koulutuksen järjestäjä)

Minkälaiset asiat sitten voivat vaikuttaa tulevien vuosien korjaus- ja perusparannustoimenpiteisiin? Asuntolatoiminnan laatusuosituksen mukaisesti hyvän asuntolatoiminnan perusta on turvallinen ja terveellinen kiinteistö, jota huolletaan ja ylläpidetään säännöllisesti. Huollossa ja ylläpidossa tulisi suosituksen mukaisesti korostaa yhteisöasumisen tarpeita, joita ovat yhteiset viihtyisät tilat, äänieristys sekä esteettömyys. Asuntoloiden toiminnallisuudessa tulisi huomioida, että käyttäjiä on paljon ja asukkaiden arjen taidot ovat hyvin eri tasoisia. (OPH, 2020.)

Koulutuksen järjestäjän edustajia pyydettiin arvioimaan nykyisen asuntolarakennuskantansa ominaisuuksien tilaa syksyllä 2021. Vastauksissa nousi esiin muun muassa seuraavaa:

- 1) Ilmanvaihto, lämpötilat ja niiden säätäminen, kalusteet ja turvajärjestelmät arvioitiin erittäin huonossa kunnossa tai huonossa kunnossa oleviksi.
- 2) Turvallisuuteen ja valaistukseen liittyvät asiat olivat vastaajien mielestä hyvässä tai kohtuullisen hyvässä kunnossa.

Haasteita nähtiin ilman epäpuhtaudessa ja ääniolosuhteissa.

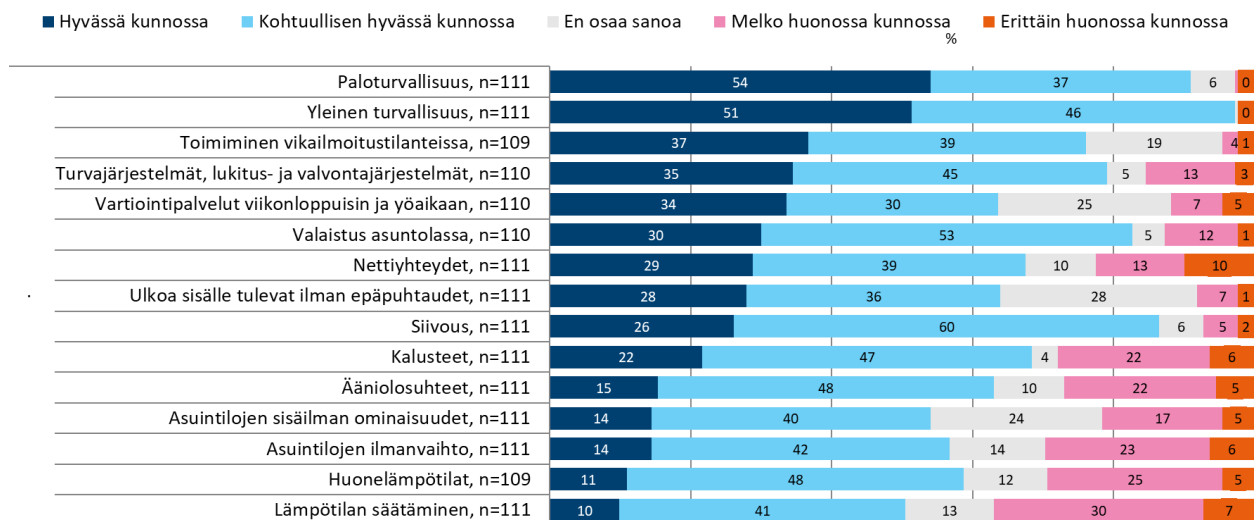
Kuva 31. Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien arviot asuntolarakennustensa ominaisuuksista syksyllä 2021

Kaikkien kolmen kohderyhmän kyselyissä selvitettiin vastaajien näkemyksiä rakennusten fyysisistä ominaisuuksista. Sekä asuntolaohjaajien, ylläpitäjien että opiskelijoiden vastaukset olivat samansuuntaisia. Vastaajat katsoivat yleisen turvallisuuden ja huoneiden lukituksen olevan kunnossa. Toisaalta kaikki

18.5.2022

vastaajaryhmät nostivat esiin ongelmat, jotka liittyivät rakennusten ilmanvaihtoon, lämpötilan säätämiseen, ääniolosuhteisiin ja kalusteiden heikkoon kuntoon.

Asuntolaohjaajien vastauksista voi tehdä muutaman havainnon (kuva 32). Lähes neljännnes katsoi asuntolarakennusten nettiyhteyksien olevan erittäin tai melko huonossa kunnossa. Huonelämpötilat, lämpötilan säätö ja ilmanvaihto ovat selvästi ongelmallisia monissa asuntoloissa. Sen sijaan poikkeuksellisen positiivisena nähtiin siivouksen tila. Peräti 86 % asuntolaohjaajista katsoi asuntolan siivouksen olevan hyvässä tai kohtuullisen hyvässä kunnossa. Lähes kaikki ohjaajat arvioivat myös paloturvallisuuden ja yleisen turvallisuuden olevan vähintään kohtuullisen hyvässä kunnossa.

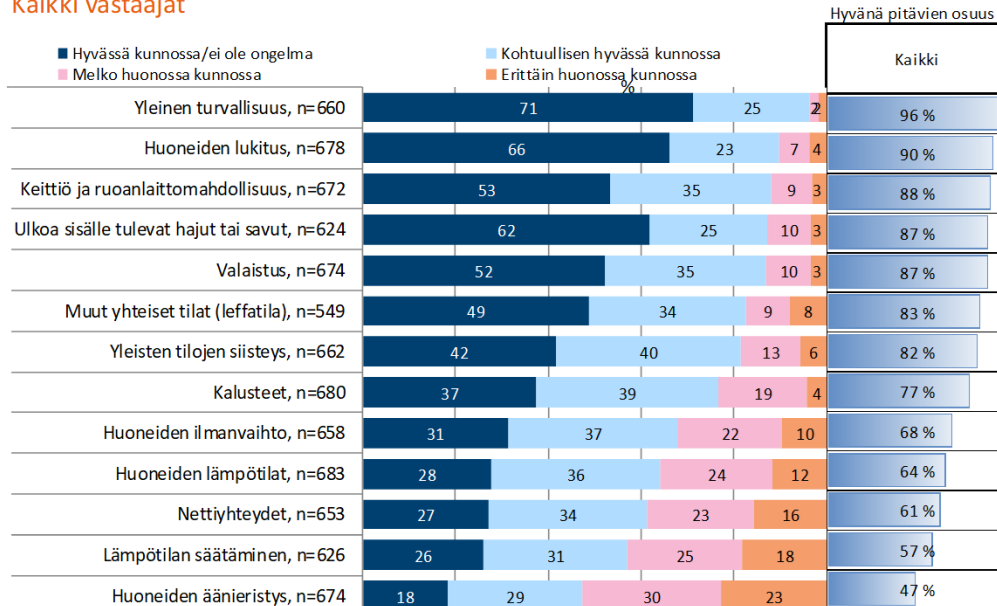
Kuva 32. Kyselyyn vastanneiden asuntolaohjaajien arviot asuntolarakennustensa ominaisuuksista

Opiskeliijoista jopa puolet arvioi äänierityksen heikoksi. Toiseksi eniten opiskelijat nostivat esiin lämpötilan säätämisen. Isommat rakenteelliset asiat, kuten huoneiden ilmanvaihdon, arvioi keskimäärin kolmannes opiskeliijoista huonoksi.

18.5.2022

Arvioi asuntolan seuraavia ominaisuuksia.

Kaikki vastaajat

Kuva 33. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden arviot asuntolan kunnosta

4.5 Asuntolarakennuksiin liittyviä kehittämissuhteita

Asuntolassa asuvalta opiskelijoilta kysyttiin näkemyksiä, kuinka he kehittäisivät asuntolan tiloja. Kysymykseen tuli lukuisia parannusehdotuksia. Yleisimmät vastaukset koskivat lämmitystä ja äänieristyksen parantamista, solujen keittiövarustelun päivittämistä sekä jo aiemmin todettuja parempia nettilyhteyksiä. Lisäksi tuli muita ehdotuksia, jotka kohdistuivat esimerkiksi yhteisten tilojen paranteluun ja harrastetilojen varustetason kehittämiseen (esim. kuntosali).

Myös asuntolaohjaajien avovastauksissa kehittämiskohteiksi nimettiin huono sisäilma ja ilmastointi. Huoneiden pinnat kaipasivat useissa asuntoloissa uusimista. Vapaa-ajan tilat olivat huonossa kunnossa tai harrastustiloja ei ollut lainkaan.

Niin asuntolaohjaajien kuin koulutuksen järjestäjän vastauksissa tuotiin esiin haaste muuttaa kahden tai useamman hengen huoneet yhden hengen huoneiksi. Lisäksi vastauksissa nousi esiin asuntolakohdattavia tarpeita mm. erilaisia ehdotuksia keittiöiden uusimisesta katon korjaukseen. Vastauksista nousi esiin myös ne muutamat asuntolarakennukset, jotka olivat vastikään uusittu, eikä rakennuksiin liittynyt remonttitarpeita.

Koulutuksen järjestäjille suunnatussa kyselyssä kysyttiin avoimella kysymyksellä, miten asuntolarakennuksia ja niiden tiloja tulisi kehittää. Vastaukset liittyivät pääsääntöisesti rakennusten ja tilojen teknisten ominaisuuksien parantamiseen sekä asumisviihtyisyyden ja turvallisuuden kehittämiseen. Muutamissa vastauksissa otettiin kantaa toteutettavien rakennusten monikäyttöisyyden kehittämiseen siten, että asuntolarakennuksia olisi mahdollista loma-aikaan hyödyntää muussa toiminnassa mahdollisuuksien mukaan.

18.5.2022

Teknisistä parannuksista vastauksissa nostettiin esiin rakennusten peruskorjaustarpeet ja pintaremontit, mutta keskeisiksi kehittämiskohteiksi mainittiin myös ilmanvaihto, lämpötilat, hajut, energiatehokkuus ja esteettömyys. Vakiintuneeksi tavaksi toivottiin säännöllisiä tarkastuksia ja huoltotarkastuksia.

”Terveet ja turvalliset tilat tulee pystyä ylläpitämään.” (Koulutuksen järjestäjä)

Oman kokonaisuutensa muodostivat vastaukset, jotka liittyivät kalustukseen, materiaaleihin sekä muihin viihtyisyyden lisäämiseen ja kunnoltaan houkuttelevien asuntojen ominaisuuksiin. Tähän kokonaisuuteen liittyi myös yhden vastaajan havainto tilojen tasalaatuisuuden parantamisesta asuntoloiden kesken. Pesuhuoneiden, kodinkoneiden tai lukitusten uudistamiset olivat esimerkkejä asuntoloiden kohteista, jotka tulisi päivittää vastaamaan nykyisiä vaatimuksia.

”Turvallisuuden niin sosiaalisen kuin fyysisenkin huomioiminen. Kodinomaisuus.” (Koulutuksen järjestäjä) (Koulutuksen järjestäjä)

Kolmannen kokonaisuuden muodostivat moderneihin asumismuotoihin ja erilaisiin vaihtoehtoihin liittyvät pohdinnat. Vastauksissa käsiteltiin paljon opiskelijoiden jaettuja asuinhuoneita ja vastaajat peräänkuuluttivat lähes poikkeuksetta yhden hengen asuinhuoneita ja pienempiä soluja, mutta näiden rinnalle myös tarkoituksenmukaisia yhteisiä tiloja.

”Yhteistoiminnallisuutta ei ole huomioitu vanhoissa rakennuksissa.” (Koulutuksen järjestäjä)

4.6 Asuntoloiden rahoitus

Asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (1244/2020) määritetään pykälässä 8 § Majoituksen järjestämisen korotuskerroin. Ammatillista koulutusta koskevan lain 103 §:n mukaisen majoituksen korotuskerroin on 0,31. Vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävän majoituksen korotuskerroin 1,33.

Opiskelijavuosia painotetaan majoituksen järjestämisen korotuskertoimilla niiden päivien väliseltä ajalta, kun opiskelijan oikeus asua ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 103 §:ssä tarkoitettussa asuntolassa on voimassa.

Rahoitus määräytyy kahden vuoden takaisten tietojen pohjalta. Esimerkiksi vuoden 2020 rahoitus määräytyi vuoden 2018 tietojen pohjalta ja vuoden 2022 rahoitusta määrittää vuoden 2020 tiedot.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän vuoden 2020 raportin mukaan (pvm. 23.9.2021) kaikkien koulutuksen järjestäjien valtionosuudella rahoitetun toiminnan opiskelijavuodet olivat yhteensä 180 237,616 opiskelijavuotta. Vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävän majoituksen opiskelijavuosia oli 960,008 ja muun majoituksen opiskelijavuosien osuus oli 4 331,098 opiskelijavuotta. Näiden yhteenlasketut menot olivat noin 22,2 milj. euroa. Mikäli menoihin otetaan mukaan myös sisäoppilaitosmuotoisen koulutuksen majoitus, nousee kaikkien koulutuksen järjestäjien majoituksen yhteenlasketut menot yli 25 milj. euron.

Kuntien ylläpitämien ammatillisten oppilaitosten muun majoituksen menot olivat vajaa puoli miljoonaa euroa. Valtaosa tähän selvitykseen vastanneista koulutuksen järjestäjistä edusti koulutuskuntayhtymiä. Koulutuskuntayhtymät käyttivät noin 10,3 miljoonaa euroa muuhun majoitustoimintaan ja vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävään majoitukseen noin 0,5 milj. euroa.

18.5.2022

Kuntayhtymissä vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävän majoituksen menoista 70 % muodostui henkilöstömenoista ja muussa majoitustoiminnassa noin 30 % oli henkilöstömenoja. Kuntataustaisen ammatillisen koulutuksen majoituksessa henkilöstömenot olivat hieman alle puolet kaikista menoista.

4.7 Yhteenveto

”Asianmukaisesti järjestetyllä toiminnalla voidaan vaikuttaa koulumenestykseen positiivisella tavalla sekä luoda tasapuolisia opiskelumahdollisuuksia kaikille.” (Koulutuksen järjestäjä)

Kyselyyn vastausten perusteella voidaan tulkita vastaajien nykyisten asuntoloiden määrän olevan tällä hetkellä riittävä. Vastaajat arvioivat myös lähitulevaisuuden tarpeita. Kyselyn perusteella tulevina vuosina ei ole odotettavissa merkittäviä lisätarpeita asuntolamäärien lisäämiseksi eikä laajoja asuntoloiden uudishankkeita.

Asuntoloiden käyttöasteen arvioitiin olevan kohtuullisella tasolla. Toisaalta asuntoloiden käyttöä esim. oppilaitosten loma-aikoina toivottiin voitavan kehittää tulevaisuudessa.

Arviot asuntoloiden kunnosta vaihtelivat. Samalla koulutuksen järjestäjällä voi olla sekä heikko- että huippukuntoisia asuntolarakennuksia. Vastausten perusteella voidaan todeta, että keskimäärin viidenes opiskelijoista koki asuvansa kohtalaisen heikkokuntoisessa asuntolarakennuksessa. Opiskelijoiden arviota tukee asuntolaohjaajien ja ylläpitäjien antamat arviot asuntolarakennusten fyysisestä kunnosta.

Tässä selvityksessä ei pyydetty vastaajia arvioimaan asuntolarakennusten rakenteiden yms. teknistä kuntoa, vaan rakennuksen kuntoa arvioitiin asuntolarakennuksen ominaisuuksien kautta. Osa ominaisuuksista oli eri aistein havaittavia (lämpötilat, äänet, hajut) ja osa toimintatapoihin liittyviä ominaisuuksia (lukitus, siisteys).

Enemmistö opiskelijoista koki, että asuntolat ovat turvallisia ja terveellisiä. Kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa nousi esiin asuntolarakennusten ilmanvaihtoon liittyvät ongelmat, huoneiden äänieristyksen puutteet ja se, että tilojen lämpötiloja ei pystytä säätämään. Nämä ominaisuudet nousivat myös vastaajien nimeämiksi keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi.

Aineistosta nousee esiin kaksi asiaa, jotka kuvastavat hyvin asumisen laajempaa murrosta. Ensimmäinen nosto liittyy asumisen privatisoitumiseen. Asuntolaohjaajat ja koulutuksen järjestäjät korostivat tarvetta muuttaa yhteisasumiseen suunnitellut, jaetut asuinhuoneet yhden hengen huoneiksi. Monelle koulutuksen järjestäjän edustajalle oli kuitenkin epäselvää, miten he sen nykyisissä asuntoloissa pystyvät tekemään.

Toinen nosto liittyy opiskelijoiden ja asuntolaohjaajien esille tuomiin puutteellisiin tai huonoihin nettiyhteyksiin. Opiskelun ja yhteydenpidon näkökulmasta nettiyhteydet ovat välttämättömyys, mutta samalla asuntolaohjaajat pohtivat, miten kehittää asuntolan asukkaiden välistä yhteisöllisyyttä ja miten kehittää yhteisissä tiloissa tapahtuvaa toimintaa. Yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden tasapainon löytäminen oli useimmille vastaajille selkeästi sekä taloudellinen, määrällinen että toiminnallinen haaste, johon heillä ei myöskään ollut valmista ratkaisua.

18.5.2022

5 Asuntoloiden tulevaisuus

Koulutuksen järjestäjien edustajat arvioivat asuntoloiden tulevaisuuden melko myönteiseksi. Asuntoloiden merkitys nuorten opintojen suorittamisessa, opiskelumahdollisuuksien turvaamisessa sekä koulutuksen järjestäjän toiminnan jatkumisessa nähtiin tärkeäksi nyt ja tulevaisuudessa. Joidenkin koulutuksen järjestäjien näkemyksen mukaan tarve asuntoloille säilyy tai jopa kasvaa mm. oppivelvollisuuden laajenemisen myötä.

Vastaajissa herätti huolta eri puolella käynnissä oleva väestökehitys ja siitä seuraavat palvelujen supistumiset. Asuntoloiden määrän nähtiin olevan yhteydessä oppilaitosverkon harvenemiseen ja julkisten liikenneyhteyksien nykyiseen rajallisuuteen ja tulevaisuudessa supistumiseen. Tämän kehityksen seurauksena asuntolatarpeen nähtiin kasvavan, mutta toisaalta oppilaitosten ja joukkoliikenteen keskittämisen myötä vähenevän. Myös harvenevan lukioverkon ennakoitiin lisäävän lukiolaisten asuntolatarpeen kasvua. Varmaa kehityssuuntaa ei kukaan vastaajista lähtenyt arvuuttelemaan.

Väestökehityksestä ja palveluverkkojen muutoksista tai asuntoloiden korjaustarpeista ja rahoituksen haasteista huolimatta varsin yleisenä näkemyksenä oli, että asuntoloita tarvitaan myös tulevaisuudessa ja siksi *"niihin kannattaa myös sijoittaa rahaa"*. Erityisesti haja-asutusalueilla katsottiin tarvittavan asuntoloita myös jatkossakin.

Asuntoloissa asumisen kestossa on nähtävissä myös kahdenlaista suuntausta. Osa vastaajista katsoi, että asuminen on muuttunut pitempiaikaisesta (esim. koko opintoajan kestävästä) asumisesta lyhyemmiksi asumispyrähdyksiksi. Toisten vastaajien näkökulmasta koko opintoajan kestävä asuminen asuntolassa tai harjoittelupaikkojen lähellä on välttämätöntä opintojen suorittamiseksi.

Koulutuksen järjestäjät nostivat esiin myös asuntoloiden kesäajat. Useampi vastaaja pohti, miten kesä- ja loma-aikoina tyhjiällä olevia asuntoloita voitaisiin hyödyntää erityyppisessä majoitustoiminnassa nykyistä enemmän.

Asuntolatoiminnan kautta koettiin edistettävän opiskelijoiden hyvinvointia ja jaksamista. Asuntolassa asumisen myötä nuoren opiskelupäivät koulumatkoineen eivät muodostu kohtuuttoman pitkiä.

Tulevaisuuden koulutustarjonta vaikuttaa myös asuntolatoiminnan toteuttamiseen. Esimerkiksi luonto- ja ympäristöalan koulutuksissa asuntolan merkitys nähtiin muita aloja suuremmaksi, koska sekä opiskelupaikat että asuntolat sijaitsevat usein kaukana keskustoista. Esimerkkinä käytettiin opetusmaatilajoja, joiden todettiin sijaitsevan usein ns. syrjässä, josta seuraa, että alaikäiset opiskelijat eivät pääse itsenäisesti myöhään illalla opetusmaatilalta kotiinsa tai muuhun asuinpaikkaansa.

Osalla järjestäjistä lähitulevaisuuden asuntoloiden kehittämisen tavoitteet liittyivät siihen, miten asuntolaan saadaan enemmän pieniä soluja ja ainakin osalle asukkaista yhden hengen huoneita. Useammassa vastauksissa nähtiin, että kahden hengen huoneet ei ole enää nykyaikaa. Toisaalta kyselyyn vastanneiden taustatiedot osoittivat, että kahden hengen huoneessa asuminen on yllättävänkin yleistä.

Osalla järjestäjistä tulevaisuuden suunnitelmat liittyivät energiatehokkuuden parantamiseen ja viihtyisyyteen satsaamiseen. Osalla tulevaisuuden suunnitelmat liittyivät vahvemmin fyysisten ominaisuuksien, kuten ilmanvaihdon parantamiseen.

Useat asuntoloiden ylläpitäjät näkivät, että mikäli asuntoloiden korjaamiseen ei saada erillistä rahoitusta, on tarvittavat asuntolaremontit vaikeaa toteuttaa. Yksittäisillä järjestäjillä kaikki asuntolarakennukset vaatisivat täydellisen peruskorjauksen. Vaikka asuntolan ja kiinteistön ylläpitäminen koettiin kalliina, suunnitelmia asuntoloiden lakkauttamisesta ei kuitenkaan tuotu esille.

18.5.2022

Useat vastaajat arvioivat, että asuntoloiden määrässä tulee tapahtumaan vähenemistä ikäluokkien pienenentyessä, mutta määrät eivät ole kovin suuria. Asuntolatoiminnan laajentaminen ei kuitenkaan näyttänyt kovinkaan todennäköiseltä vastaajien näkökulmasta.

5.1 Asuntolatoiminnan haasteet ja riskit koulutuksen järjestäjien näkökulmasta

Koulutuksen järjestäjät tunnistivat joukon haasteita ja riskejä. Koulutuksen järjestäjien edustajien näkemykset asuntolatoiminnan haasteista voidaan luokitella kolmeen ryhmään: *resursseihin*, *toimintatapoihin* ja *tiloihin* liittyviksi haasteiksi.

Koulutuksen järjestäjien edustajat toivoivat tulevaisuudessa enemmän *taloudellista panostusta* asuntoloihin. Resursseja tulisi saada lisää niin asuntolarakennusten fyysisiin tiloihin kuin asuntolaohjaajien määrään. Kokonaisuudessa selvityksen perusteella fyysiset tilat nousevat suurempana kehityskohteenä, vaikka enemmistö rakennuksista onkin kohtuullisen hyvässä kunnossa. Nykyisen rahoituksen ei katsottu olevan riittävää eikä valtionosuusrahoituksen katsottu riittävän kattamaan asuntolarakennusten ylläpitoa tai kunnossapitoa. Haastetta kuvaa yleinen korjausvelka ja eritasoiset asuntolat eri kampeuksilla.

Asuntoloiden haasteena on rakennusten korjausvelan kasvun rinnalla asuntoloiden sosiaalinen ja toiminnallinen muutos. Rakennukset ovat vanhoja ja olleet käytössä vuosikymmeniä. Vastauksissa tuotiin esiin, että ajansaatossa opiskelijoiden sosiaaliset ja toiminnalliset tarpeet ovat muuttuneet, jolloin vanhempi rakennuskanta ei enää muunnu joustavasti uusiin toiminnallisiin tarpeisiin. Varsin monissa vastauksissa nostettiin esiin asuntoloiden kunnossapitoon ja korjaustarpeisiin liittyvät haasteet ja erityisesti riittävät resurssit.

Toimintatapoihin liittyvät haasteet liittyivät siisteydestä ja valvontahaasteista aina opiskelun tukemiseen tai vaaraan liittyvien selkeiden toimintaohjeiden puuttumiseen asti. Keskeiseksi haasteeksi nimettiin myös valvonta ja sen puuttuminen. Keskeisenä toimintaan liittyvänä haasteena on asuntoloiden valvomiseen liittyvät asiat, jotka vaativat resursseja. Toisaalta on todettava, että turvallisuuteen, käytäytymiseen ja sääntöjen noudattamiseen liittyvät asiat eivät nouse haasteena tai ongelmana opiskelijoiden ja ohjaajien vastauksissa esiin.

Yhtenä tulevaisuuden riskinä nähtiin oppivelvollisuuden pidentäminen, jolloin asuntoloihin pelätään ajautuvan asumaan opiskelijoita, jotka ovat joutuneet valitsemaan opiskelualan ilman alaa kohdistuvaa motivaatiota. Yksi muutos kohdistuu myös yksilöllisyyden korostumiseen, joka näkyy lähes kaikkien vastaajien jossain yhteydessä esiin nostamaan trendiin ”yhden hengen huoneiden tarpeesta tai asujien päivittäisiin toimintoihin liittyviin haasteisiin.” Käytännön haasteina nähtiin esimerkiksi opiskeluun liittyvien päivittäisten rytmien erilaisuus, lemmikkikiellot ja etäopetuksen ja työssäoppimisen aikainen asuminen asuntolassa.

Asuntoloiden *tilojen* määrään, laatuun ja sijaintiin liittyvät nykyiset ja tulevat haasteet nousevat esiin. Kiinteistöjen näkökulmasta tarvitaan hetkittäin paljon tilaa, mutta välillä tilat ovat vajaakäytöllä, esimerkiksi opiskelijoiden työssäoppimisjaksojen ajan. Koulutuksen järjestäjillä voi olla vaikea saada tiloille korkeita käyttö- ja täyttöasteita ja osalla järjestäjistä on vaikeaa mitoittaa optimitaso, johon majoituskapasiteetissa varaudutaan.

Toimipisteiden pitkät etäisyydet toisiinsa estävät yhteiskäytön ja -kehittämisen. Rakennusten ikä ja tekninen kunto asettavat taloudellisia haasteita asuntolatoiminnan järjestämiselle. Useat vastaajat nostivat asuntoloiden kesä- ja loma-aikaisen tyhjillään olon haasteeksi, koska kulut juoksevat myös silloin.

18.5.2022

Ylläpitäjät olivat suunnitelleet asuntoloiden käyttöasteen parantamista esimerkiksi vuokraamalla tiloja ns. ulos loma-aikoina.

Erityisoppilaitosta edustava vastaaja nosti esiin hoiva- ja hoitotiloja tarpeen ja niiden sijoittumisen asuinhuoneen yhteyteen. Lisäksi opiskelijoiden henkilökohtaisista tarpeista nousevat tukitoimet kasvattavat asuntolatoiminnan kuluja.

18.5.2022

6 Johtopäätökset ja suositukset

Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden nykytilaa koskevan selvityksen tehtävänä oli saada kokonaiskäsitys kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien ammatillisen koulutuksen asuntoloiden tilasta. Tutkimustehtävän mukaisesti selvitys kohdistui asuntolatoiminnan ja -rakennusten tarkastelun lisäksi käyttäjien kokemuksiin asuntolassa asumisesta ja hyvinvoinnista.

Asuntolat ovat tärkeä osa ammatillista koulutusta. Asuntoloiden merkitys ei ole juuri muuttunut viime vuosina, vaikka ammatillisen koulutuksen opiskelijaprofiilissa on tapahtunut viime vuosikymmeninä merkittäviä muutoksia. Aikaisempaa useampi ammatillisen koulutuksen opiskelija on aikuinen tai maahanmuuttaja.

Asuntolatoiminnasta, ilmapiiristä, opiskelijoiden tyytyväisyydestä ja asuntolaohjaajien ammattitaidosta muodostuu tämän selvityksen tulosten perusteella kokonaisuudessa positiivinen kuva. Opiskelijat ovat yleisesti tyytyväisiä asuntolaohjaajien läsnäoloon, opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun sekä turvalliseen ja kodinomaiseen arkeen. Asuntolan ilmapiiriä ja asuntolaohjaajien ammattitaitoa arvioidaan pääsääntöisesti hyvin myönteisesti. Merkittävänä tuloksena voidaan pitää sitä, että opiskelijoiden tyytyväisyys asuntolaan on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Asuntolakohtaiset erot ovat osittain suuria. Opiskelijoiden tyytyväisyyteen ja keskinäisiin näkemuseroihin vaikuttavat erityisesti asuntolan fyysinen kunto, yhden hengen huoneessa asuminen ja internetin käyttömahdollisuudet. Noin viidennes opiskelijoista asuu kokemansa mukaan rakennuksissa, jotka kaipeavat kunnostusta. Tyypillisimmillään opiskelijat nimesivät ilmanvaihtoon, lämpöiloihin ja niiden säätöön liittyviä puutteita. Myös kalustukseen ja esimerkiksi ruoan säilytys- ja laittomahdollisuuksien puutteet nostettiin joissakin asuntoloissa esiin. On kuitenkin merkittävä havainto, että opiskelijoiden asuntolarakennusten fyysisiä tiloja koskeva tyytyväisyys on lisääntynyt kymmenessä vuodessa.

Terveet tilat 2028-ohjelman yhtenä tavoitteena on kartoittaa käyttäjien kokemuksia käyttämistään tiloista. Tämä selvitys tuotti tiedon, jonka mukaan opiskelijan asuntolan asumismuoto vaikuttaa opiskelijan kokemaan tyytyväisyyteen. Toinen selvityksen tulos on hyvin yhtenäinen käsitys siitä, että ”aika on ajanut kahden hengen huoneista ohi”. Opiskelijoiden yksilöllisyys ja siihen liittyvät tarpeet näkyvät paineina muuttaa kahden hengen huoneita yhden hengen huoneiksi. Mikäli paineeseen voidaan vastata ja asuntolatiloja muuttaa yksilöhuoneiksi, vastataan nuorten opiskelijoiden lisäksi paremmin myös aikuis- että maahanmuuttajaopiskelijoiden tarpeisiin.

Suosittellemme nostamaan asuntoloiden modernisoinnin koulutuksen järjestäjän strategiseksi painopisteeksi.

Toimivat nettiyhteydet olivat yllättävän usein haasteena, jopa niin, että 40–50 % opiskelijoista arvioi nettiyhteyksien olevan huonossa kunnossa. Vaikka nettiyhteyksiä on kehitetty viime vuosina, ei asuntoloissa asuvien opiskelijoiden yhdenvertaisuutta tietoyhteiskunnan näkökulmasta ole tämän selvityksen tulosten perusteella saavutettu. Nettiyhteydet ovat opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksien ja hyvinvoinnin kannalta keskeisiä.

Esitämme asuntoloiden tietoliikennetyhteyksien tilan kansallista kartoittamista ja kartoituksen pohjalta ns. korvamerkityn määrärahan osoittamista asuntoloiden nettiyhteyksien parantamiseen.

18.5.2022

Asuntoloissa on jonkin verran eroja sen suhteen, millainen asuntolaohjaajien henkilöstöresurssi on. Asuntolaohjaajat nimesivät asuntolan kehittämiskohteeksi käytössä olevat taloudelliset resurssit. Ohjaajista noin viidennes arvioi henkilökunnan riittävyyden huonoksi. Asuntolaohjaajien kollegiaalisen tuen puuttuminen ja yksin työskentely nousivat tuloksia selittäväksi tekijäksi. Mikäli asuntolaohjaaja työskenteli yksin ison opiskelijaryhmän kanssa, arvioi hän resurssit selkeästi riittämättömiksi.

Työparilla näyttäisi olevan merkitystä asuntolaohjaajien tyytyväisyyteen asuntolan käytössä oleviin resursseihin ja lisää työtyytyväisyyttä. Suosittelemme, että jatkossa jokaiselle asuntolaohjaajalle osoitetaan työpari.

Nuorten henkinen hyvinvointi ja mielenterveys nousivat esiin erityisesti ohjaajien nostamana huolena. Viime aikojen kriisit, erityisesti koronakriisi on näkynyt myös asuntoloiden arjessa. Ohjaajien mielestä asuntoloiden suurimmat häiriötekijät liittyvät opiskelijoiden motivaatio-ongelmiin, mielenterveys- ja muihin terveydellisiin haasteisiin sekä epäsiisteyteen. Yli puolet ohjaajista arvioi, että terveyshaasteet ja motivaation puute aiheuttavat vähintään jonkin verran haittaa asuntoloissa. Useat ohjaajat toivoivatkin nuorten mielenterveysasioihin liittyvän osaamisen vahvistamista.

Asuntolaohjaajien täydennyskoulutukseen tulee sisällyttää opiskelijoiden mielenterveyteen ja yhteisöllisyyden kehittämiseen liittyviä koulutuksia. Jatkossa olisi tärkeää kirjata koulutuksen järjestäjien suunnitelmiin (mm. opiskeluhuolto ja ohjausta käsittelevät) asuntoloihin ulottuvia erilaisia tukitoimia opiskelijoiden mielenterveyden ja motivaation tukemiseksi.

Nuorten sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunnetta tulisi vahvistaa asuntoloissa. Asuntoloissa tulisi pohdita, miten tuetaan opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä ja näin vähennetään opiskelijoiden yksinäisyyttä ja motivaatio-ongelmia. Asuntoloiden tilojen tulee mahdollistaa erilaisia yhteistoimintoja ja toiminnan tukea ryhmäytymisen keinoin opiskelijoita olemaan yhdessä ja rakentaa yhteisöllisyyttä. Laatusuosituksen mukaan ohjaajien tulisi laatia järjestyssäännöt yhdessä opiskelijoiden kanssa. Säännölliset opiskelijakyselyt ja asukasraadit osallistavat opiskelijoita asuntolan toiminnan kehittämisessä. Kyselyjä ja asukasraatia voidaan hyödyntää myös tilojen kehittämisessä.

Suositlemme toteuttamaan säännöllisesti tiloihin ja toimintaan kohdistuvia kartoituksia ja kyselyjä ja liittämään tulokset osaksi laajempaa koulutuksen järjestäjän laatutyötä.

Koulutuksen järjestäjät tuskailivat sen ristiriidan kanssa, miten vanhoja tiloja voidaan muuttaa yhden hengen huoneiksi taloudellisesti ja menettämättä tarvittavia asuntolapaikkoja. Asuntolaohjaajien huolet liittyivät yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden tasapainoon.

Asuntoloiden kehittäminen tulisi olla mukana koulutuksen järjestäjän laatimissa strategisisissa asiakirjoissa omana kohtanaan. Mikäli koulutuksen järjestäjä laatii kiinteistöjen ylläpitosuunnitelman tai rakennuksistaan kiinteistöstrategian tulisi asuntolarakennuksia käsitellä omana kokonaisuutenaan ja varata perusparannuksiin riittävä rahoitus.

6.1 Asuntolatoiminnan tulevaisuus ja kehittämistarpeet

Entä asuntoloiden tulevaisuus? Tarvetta asuntoloille ja asuntolatoiminnan kehittämiseksi, myös tulevaisuudessa, nähdään vastaajien kesken laajasti. Asuntolatoiminta osaltaan tukee koulutuksen tasapuolista saavutettavuutta nuoren kotikunnasta riippumatta.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöuudistuksen johtavana periaatteena on osaamisperusteisuus: opiskelijan aiemmin hankittu osaaminen tunnustetaan ja koulutus suunnitellaan puuttuvan osaamisen

18.5.2022

pohjalta. Jokainen opiskelija etenee opinnoissaan omaan tahtiinsa. Osaamista hankitaan monipuolisissa oppimisympäristöissä: työpaikalla, oppilaitoksessa, virtuaalisissa ympäristöissä ja itse opiskellen kirjastossa, kahvilassa, kotona tai asuntolassa. Osaamisperusteisuudella ja työpaikalla oppimisella voi olla myös vaikutuksia opiskelijoiden asumistarpeisiin.

Suomessa käynnissä oleva demografinen ja koulutuspoliittinen kehitys tulevat todennäköisesti vaikuttamaan toisen asteen koulutuksen palveluverkkoihin. Voiko pienissä kunnissa, syrjäisellä sijainnilla ja pitkien välimatkojen takana olla tulevaisuudessa oppilaitosta ja myös asuntolatoimintaa? Vai keskittyvätkö koulutuspalvelut ja opiskelijoiden asuminen opintojen myötä keskisuuriin tai suuriin kaupunkeihin kokonaan? Oppivelvollisuuden laajentaminen velvoittaa joka tapauksessa 16-vuotiaat hakeutumaan koulutukseen, mutta väestökehityksen myötä oppivelvollisia on tulevana vuosina aiempaa vähemmän. Käykö niin, että ikäluokastaan useampi nuori siirtyy kauemmaksi lapsuudenkodistaan opiskelemaan uudelle, aikaisempaa kauempana sijaitsevalle opiskelupaikkakunnalle? Onko asuntolat ja niiden toiminta suunniteltu siten, että tulevaisuudessa nuoret voivat joutua viettämään enenemässä määrin aikaa asuntolassa ja niissä asutaan myös viikonloppuisin, enkä jopa lyhyet loma-ajat?

Väestökehityksen näkökulmasta asuntoloiden tilojen kehittämässä kannattaa huomioida seuraava viiden vuoden aikajänne. Tämän jälkeen useimmilla paikkakunnilla vuonna 2028 perusopetuksensa päätävien määrät kääntyvät voimakkaaseen laskuun. Viisi vuotta ei ole pitkä aika, mikäli sinä aikana toteutetaan esimerkiksi asuntolarakennusten perusparannuksia. Hyvä asuntola voi tulevaisuudessa olla merkittävä kilpailuetu koulutuksen järjestäjille.

Suosittellemme käyttämään seuraavat viisi vuotta tarkoituksenmukaisesti ja tekemään kaikista asuntoloista terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä asuintiloja opiskelijoille.

18.5.2022

7 Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön Terveet tilat 2028 toimenpiteenä Opetushallitus toteutti Joustavat, muunneltavat, monikäyttöiset ja turvalliset tilat -toimenpiteeseen kuuluvan ammatillisen koulutuksen asuntoloita koskevan selvityksen. Selvitys käynnistyi yleisellä asuntolatoiminnan ja asuntolarakennusten määrällisellä tarkastelulla, eteni asuntolaohjaajien kyselystä opiskelijakyselyyn ja lopuksi koulutuksen järjestäjille suunnattuun kyselyyn. Kyselyt toteutettiin syksyn 2021 aikana Webropol-kyselyinä.

Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden asuntolaohjaajien kyselyyn vastasi 111 asuntolaohjaajaa. Vastauksia saatiin 34 koulutuksen järjestäjän ohjaajalta, joka on 71 % koulutuksen järjestäjistä. Asuntolassa asuville opiskelijoille kohdennettu kysely toimitettiin asuntolaohjaajille ja heitä pyydettiin välittämään kyselylinkki sähköpostitse kaikille asuntoloissa asuville opiskelijoille. Kyselyyn vastasi yhteensä 817 opiskelijaa. Koulutuksen järjestäjille suunnattuun kyselyyn vastasi 33 koulutuksen järjestäjän edustajaa. Kysely toimitettiin 44 koulutuksen järjestäjälle. Vastajat edustivat yleensä oppilaitoksen johtoa (kuntayhtymän johtaja, kiinteistöjohtaja, hallintojohtaja, talusjohtaja, rehtori).

Opiskelijoiden tyytyväisyys asuntoloiden toimintaan ja tiloihin on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Opiskelijat ovat tyytyväisiä asuntolaohjaajien läsnäoloon, opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun sekä turvalliseen ja kodinomaiseen arkeen. Asuntolatoiminnasta, asuntolan ilmapiiristä ja asuntolaohjaajien ammattitaidosta muodostui tulosten perusteella positiivinen kuva. Opiskelijoiden tyytyväisyyteen ja keskinäisiin näkemyseroihin vaikuttavat erityisesti asuntolan fyysinen kunto, yhden hengen huoneessa asuminen ja internetin käyttömahdollisuudet. Noin viidennes opiskelijoista asuu kokemansa mukaan kunnostusta edellyttämässä rakennuksissa. Tyypillisimmillään opiskelijat nimesivät ilmanvaihtoon, lämpötiloihin ja niiden säätöön liittyviä puutteita.

Asuntolaohjaajan yksin työskentelyllä ja arviolla resurssien riittävydestä oli selkeä yhteys. Mikäli ohjaajalla oli työpari, vaikutti se ohjaajan tyytyväisyyteen asuntolan käytössä olevista resursseista ja lisäsi ohjaajan työtyytyväisyyttä.

Ohjaajat olivat huolissaan nuorten henkisestä hyvinvoinnista ja mielenterveysongelmien määrällisestä kasvusta. Yli puolet ohjaajista arvioi, että terveyshaasteet ja motivaation puute aiheuttavat ongelmia asuntoloissa. Asuntolaohjaajien huolet liittyivät yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden tasapainoon. Ohjaajat toivoivat nuorten mielenterveysasioihin liittyvän osaamisen vahvistamista.

Kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien ilmoittama asuntolarakennusten yhteenlaskettu bruttoala oli 126 178 brm². Asuntoloiden mediaanikoko oli 3 135 brm² ja suurin ilmoitettu asuntoloiden koko oli yli 12 000 brm². Reilulla neljänneksellä (28,1 %) koulutuksen järjestäjävastaajista on tyhjiillään olevia asuntolarakennuksia. Kyselyyn vastanneista koulutuksen järjestäjistä lähes 80 % omisti itse asuntolarakennuksensa.

Koulutuksen järjestäjien esittämät asuntolatoiminnan haasteet jakautuivat kolmeen pääryhmään: *resursseihin*, *toimintatapoihin* ja *tiloihin* liittyviin haasteisiin. Nykyisten asuntoloiden määrän arvioitiin olevan tällä hetkellä riittävä eikä tiedossa ole laajoja asuntoloiden uudishankkeita. Asuntoloiden käyttöasteen arvioitiin olevan kohtuullinen, mutta asuntoloiden kesäkäyttöä haluttiin kehittää. Arviot asuntoloiden kunnosta vaihtelivat. Samalla koulutuksen järjestäjällä voi olla sekä heikko- että huippukuntaisia asuntolarakennuksia.

Yksittäisistä keskeisistä haasteista, jotka tulee lähiaikoina ratkaista, nostetaan 1) asuntoloiden puutteelliset nettiyhteydet ja 2) paineet muuttaa jaetut asuinhuoneet yhden hengen huoneiksi.

18.5.2022

LÄHTEET

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Oppilaitosrakennusten turvallisuus. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:2

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. Osoitteessa vipunen.fi

Opetushallitus. Ammatillisen peruskoulutuksen opiskelija-asuntolat 2015. Tiivistelmä. Raportit ja selvitykset 2016:2.

Opetushallitus. Laadukas asuntolatoiminta. Oppaat ja käsikirjat. 2020:6. Opetushallitus. Helsinki.

Opetushallitus. Terveet Tilat 2028. Ammatillisen koulutuksen tilojen ja rakennusten nykytilaselvitys. FCG Konsultointi Oy. 2021.

Opetushallitus. Terveet Tilat 2028: Yleissivistävien oppilaitosrakennusten nykytilaselvitys. FCG Konsultointi Oy. 2020.

Vehviläinen, J. Selvitys toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelija-asuntoloista. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset. 2012:5.

Vehviläinen, J. & Koramo, M. Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelma. Laadullinen ja määrällinen seuranta vuonna 2014.

18.5.2022

LIITE 1 Selvityksen kohderyhmään kuuluvat majoitusta tarjoavat koulutuksen järjestäjät

Aitoon Emäntäkoulu Oy
Ammattiopisto Spesia Oy
Axxell Utbildning Ab
Careeria Oy
Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
Etelä-Savon Koulutus Oy
Hämeen ammatti-instituutti Oy
Harjun Oppimiskeskus Oy
Hengitysliitto ry
Hevosopisto Oy
Hyria koulutus Oy
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
Järvisseudun Koulutuskuntayhtymä
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Kajaanin kaupunki
Kaustisen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys ry
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Kiipulasäätiö sr
Kirkkopalvelut ry
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
Koulutuskuntayhtymä Brahe
Koulutuskuntayhtymä OSAO
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan kaupunki
Live-säätiö sr
Länsirannikon Koulutus Oy
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Optima samkommun
Peimarin koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä
Saamelaisalueen Koulutuskeskus
SASKY koulutuskuntayhtymä
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Savon Koulutuskuntayhtymä
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Suomen Yrittäjäopisto Oy
Suupohjan Koulutuskuntayhtymä
Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
Tampereen kaupunki
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä

18.5.2022

LIITE 2 Selvityksessä toteutetut kyselyt

Opetushallituksen asuntolaselvitys

Osana Valtioneuvoston Terveet Tilat 2028 hanketta Opetushallitus toteuttaa ammatillisen koulutuksen asuntoloita koskevan selvityksen. Asuntolaohjaajille suunnatulla kyselyllä kartoitetaan ohjaajien näkemyksiä ja kokemuksia asuntolatoiminnasta, asuntoloiden kunnosta, asuntolatoiminnan ja rakennusten nykytilasta ja kehittämistarpeista. Kyselyn toteuttaa Opetushallitukselle FCG Finnish Consulting Group.

Toivomme, että vastaat sen asuntolan näkökulmasta, jossa työskentelet asuntolaohjaajana. Mikäli työskentelet useammassa asuntolassa, voit vastata sen asuntolan osalta, jossa toimit pääosin.

Vastaamme mielellään kyselyä koskeviin kysymyksiin: FCG, tutkimustiimi, puh. 040 8224398 (marika.koramo@fcg.fi)

Taustatietoja asuntolasta, jossa työskentelet

1. Asuntolan nimi

2. Asuntolan osoite

3. Koulutuksen järjestäjä

- Aitoon Emäntäkoulu Oy
- Ammattiopisto Spesia Oy
- Axxell Utbildning Ab

- Careeria Oy
- Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Savon Koulutus Oy
- Hämeen ammatti-instituutti Oy
- Harjun Oppimiskeskus Oy
- Hengityслиitto ry
- Hevosopisto Oy
- Hyria koulutus Oy
- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Järviseudun Koulutuskuntayhtymä
- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
- Kajaanin kaupunki
- Kaustisen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys ry
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Kiipulasäätiö sr
- Kirkkopalvelut ry
- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
- Koulutuskuntayhtymä Brahe
- Koulutuskuntayhtymä OSAO
- Koulutuskuntayhtymä Tavastia
- Kouvolan kaupunki
- Live-säätiö sr
- Länsirannikon Koulutus Oy
- Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

- Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
- Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Optima samkommun
- Peimarin koulutuskuntayhtymä
- Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä
- Saamelaisalueen Koulutuskeskus
- SASKY koulutuskuntayhtymä
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä
- Savon Koulutuskuntayhtymä
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
- Suomen Yrittäjäopisto Oy
- Suupohjan Koulutuskuntayhtymä
- Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
- Tampereen kaupunki
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä
- Jokin muu

4. Asuntolapaikkojen lukumäärä asuntolassa, jossa toimit asuntolaohjaajana tällä hetkellä:

5. Asukkaiden lukumäärä asuntolassa, jossa toimit asuntolaohjaajana tällä hetkellä:

6. Asuntolaohjaajien lukumäärä asuntolassa, jossa toimit asuntolaohjaajana tällä hetkellä:

7. Asuuko asuntolassa ulkomaalaisia opiskelijoita tai vaihto-opiskelijoita?

Kyllä, montako? _____

Ei

En osaa sanoa

8. Voivatko asuntolassa asuvat opiskelijat jäädä asuntolaan viikonloppuisin?

Ei

Erityisyyistä kyllä

Kyllä

9. Asuuko asuntolassa tai asuntolan pihapiirissä asuntolaohjaajaa, joka on asuntolassa paikalla ympärivuorokauden?

Kyllä asuu, kuinka monta ohjaajaa? _____

Ei asu

En osaa sanoa

Taustatietoja vastaajasta

10. Sukupuoli:

Mies

Nainen

Muu

11. Ikäsi

12. Koulutustaustasi (ylin suoritettu tutkinto)

- Ylempi korkeakoulututkinto
- Alempi korkeakoulututkinto,
- Ammatillinen tutkinto,
- Ylioppilas/lukio,
- Peruskoulu,
- Jokin muu, mikä?

13. Minkä tutkinnon olet suorittanut? (ilmoita tutkinnon/tutkintojen nimet tekstikenttään)

14. Kuinka kauan olet toiminut asuntolaohjaajana?

- alle vuoden
- 1-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-20 vuotta
- yli 20 vuotta

15. Toimitko useammassa asuntolarakennuksessa ohjaajana?

- Yhdessä pääsääntöisesti

- Kahdessa
- Kolmessa
- Useammassa

16. Nimikkeesi asuntolassa:

17. Sisältyykö seuraavat asiat työhösi asuntolaohjaajana:

	Kyllä säännöllisesti/ päätehtävänä	Kyllä osana muita tehtäviä	Ei juurikaan
Opiskelijoiden yhteisöllisyyden kehittäminen	☐	☐	☐
Harrastus- ja vapaa- aikatoiminnan järjestäminen	☐	☐	☐
Opiskelijoiden ohjaaminen ja kasvattaminen	☐	☐	☐
Järjestyksen/sääntöjen noudattamisen valvonta	☐	☐	☐
Turvallisuuden varmistaminen	☐	☐	☐
Yhteydenpito kodin suuntaan	☐	☐	☐
Yhteydenpito koulun/koulutuksen järjestäjän suuntaan	☐	☐	☐
Yhteydenpito opiskelijahuoltoon	☐	☐	☐
Kiinteistönhuolto + erilaiset talomiehen tehtävät	☐	☐	☐
Viestinnälliset tehtävät, tiedottaminen ym	☐	☐	☐
Opiskelijan ohjaaminen tai näyttöjen arviointi (kun opiskelija tekee opintoihin liittyviä tehtäviä asuntolassa)	☐	☐	☐

	Kyllä säännöllisesti/ päätehtävänä	Kyllä osana muita tehtäviä	Ei juurikaan
Jokin muu, mikä? <hr/>	☐	☐	☐

Asuntolan nykytilan arviointi

18. Arvioi asuntolan nykytilaa seuraavien teemojen kautta.

	Erittäin huono	Melko huono	Ei huono eikä hyvä	Melko hyvä	Erittäin hyvä
Asuntolarakennuksen (tilojen) fyysinen kunto	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolarakennuksen esteettömyys	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntola turvallisena ja terveellisenä asuinympäristönä	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolatoiminnan laatu	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntoloiden henkilöstön osaaminen/ammattitaito (ko. asuntolassa)	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökunnan riittävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolan käytössä olevat taloudelliset resurssit	☐	☐	☐	☐	☐
Oma työhyvinvointi ja työssä jaksaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden vapaa-ajan palvelut ja harrastusten tuki	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyö opetushenkilöstön/opiskeluhuollon kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

19. Voit perustella yllä olevan kysymyksen vastauksia:

20. Arvioi mihin seuraavista tulisi panostaa kehitystyötä/taloudellisia resursseja opiskelijoiden asumisviihtyisyyden parantamiseksi? Valitse 3 tärkeintä.

- Asuntolarakennuksen (sis. tilojen) fyysinen kunto
- Asuntolarakennuksen esteettömyys
- Turvallinen ja terveellinen asuinympäristö
- Asuntolatoiminnan laatu
- Asuntoloiden henkilöstön osaaminen/ammattitaito (ko. asuntolassa)
- Henkilökunnan riittävyys
- Asuntolan käytössä olevat taloudelliset resurssit
- Oma työhyvinvointi ja työssä jaksaminen
- Opiskelijoiden vapaa-ajan palvelut ja harrastusten tuki
- Yhteistyö opetushenkilöstön/opiskeluhuollon kanssa

21. Voit täydentää vastaustasi

Asuntolatoiminta

22. Mitä seuraavista palveluista asuntolassa on opiskelijoiden käytössä?

	Kyllä säännöllisesti	Kyllä harvemmin/joskus	Ei juurikaan
Avoin/ilmainen nettiyhteys	☐	☐	☐
Ohjattu liikuntatoiminta	☐	☐	☐

	Kyllä säännöllisesti	Kyllä harvemmin/joskus	Ei juurikaan
Ohjattu muu vapaa-ajan toiminta	☐	☐	☐
Opiskelijoiden kuljettaminen harrastuksiin/tapahtumiin	☐	☐	☐
Säännöllisesti tapaavat harrastusryhmät	☐	☐	☐
Teemaillat	☐	☐	☐
Opiskelijoiden avustaminen koulutehtävissä/läksyissä	☐	☐	☐
Tuki opiskelijoiden ryhmäytymiseen	☐	☐	☐
Retket	☐	☐	☐

23. Arvioi seuraavia asuntolatoimintaan ja asuntolan ilmapiiriin liittyviä tekijöitä

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Asuntola tarjoaa opiskelijoille turvallisen ja kodinomaisen arjen.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolaohjaajien ja opiskelijoiden välinen yhteistyö toimii pääsääntöisesti hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolaohjaajien ja koulun välinen yhteistyö toimii pääsääntöisesti hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoille on järjestetty mahdollisuus keskusteluun/varhaiseen tukeen asuntolaohjaajien kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolan järjestyssäännöt ovat selkeät.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolan järjestyssäännöt on tehty yhdessä asukkaiden kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Asuntolan järjestyssääntöjä noudatetaan pääsääntöisesti hyvin.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolassa asuminen tukee opiskelijoiden opintojen etenemistä ja vähentävät keskeyttämistä.	☐	☐	☐	☐	☐

24. Minkälaisissa asioissa asuntolassa asuvat opiskelijat kaipaavat tyypillisesti tukea ja apua asuntolaohjaajilta?

25. Arvioi, missä määrin seuraavia häiriötekijöitä on asuntolassanne?

	Merkittävää haittaa	Jonkin verran haittaa	Harvemmin haittaa	Ei ole iso haitta/tilanne tällä hetkellä hyvä
Rauhattomuus ja melu	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden ilmapiiri	☐	☐	☐	☐
Kahden hengen huone	☐	☐	☐	☐
Huonot nettiyhteydet	☐	☐	☐	☐
Epäsiisteys ja sotkeminen	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden mielenterveys ja muut terveyshaasteet	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden motivaatio-ongelmat	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden poissaolot ("lintsaus")	☐	☐	☐	☐

	Merkittävää haittaa	Jonkin verran haittaa	Harvemmin haittaa	Ei ole iso haitta/tilanne tällä hetkellä hyvä
Kiusaaminen	☐	☐	☐	☐
Alkoholi	☐	☐	☐	☐
Huumeet	☐	☐	☐	☐
Varastelu	☐	☐	☐	☐
Fyysinen väkivalta	☐	☐	☐	☐
Seksuaalinen häirintä	☐	☐	☐	☐
Asiattomat vierailijat	☐	☐	☐	☐
Jokin muu	☐	☐	☐	☐

26. Miten kehittäisit asuntolan toimintaa?

27. Millaisena näet asuntoloiden tulevaisuuden?

Asuntoloiden tilat ja fyysinen kunto

28. Arvioi asuntolan seuraavia ominaisuuksia asteikolla 1-5.

Erittäin huonossa kunnossa	Melko huonossa kunnossa	En osaa sanoa	Kohtuullisen hyvässä kunnossa	Hyvässä kunnossa/ei ole
----------------------------------	-------------------------------	---------------------	-------------------------------------	-------------------------------

Turvajärjestelmät, lukitus- ja valvontajärjestelmät	☐	☐	☐	☐	☐
Asuintilojen ilmanvaihto	☐	☐	☐	☐	☐
Huonelämpötilat	☐	☐	☐	☐	☐
lämpötilan säätäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoa sisälle tulevat ilman epäpuhtaudet	☐	☐	☐	☐	☐
Äänisolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐
Siivous	☐	☐	☐	☐	☐
Asuintilojen sisäilman ominaisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
Valaistus asuntolassa	☐	☐	☐	☐	☐
Kalusteet	☐	☐	☐	☐	☐
Nettiyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
Paloturvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Vartiointipalvelut viikonloppuisin ja yöaikaan	☐	☐	☐	☐	☐
Toimiminen vikailmoitustilanteissa	☐	☐	☐	☐	☐

29. Mitkä ovat mielestäsi keskeisiä remonttitarpeita asuntolassa?

Kysely asuntolassa asuvalle opiskelijalle

Hei asuntolassa asuva opiskelija!

Haluamme kuulla näkemyksesi asuntolassa asumisesta ja tätä varten toteutamme tämän kyselyn asuntolassa asuville opiskelijoille. Kyselyllä kartoitetaan opiskelijoiden näkemyksiä ja kokemuksia asuntolatoiminnasta, asuntoloiden kunnosta, asuntolatoiminnan ja rakennusten nykytilasta ja kehittämistarpeista.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Vastaus koskee asuntolaa, jossa asut tällä hetkellä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä yksittäisen henkilön vastauksia anneta ulkopuolisten (mm. asuntolaohjaajien tai oppilaitoksen) käyttöön.

Jos sinulla on jotain kysyttävää tähän kyselyyn liittyen, ota yhteyttä tutkimuksen toteuttajaan: FCG, tutkimustiimi, puh. 040 8224398 (marika.koramo@fcg.fi)

Taustatietoja vastaajasta

1. Ikäsi

- 16 vuotta tai alle
- 17 vuotta
- 18 vuotta
- 19 vuotta
- 20 vuotta
- 21-25 vuotta
- yli 26 vuotta

2. Sukupuoli:

- Mies
- Nainen
- Muu

3. Minkä koulutuksen olet suorittanut ennen nykyisiä opintojasi?

- Peruskoulu
 - Lukio
 - Ammatillinen koulutus
 - Jokin muu, mikä?
-

4. Ala/koulutus, jota opiskelet nyt:

- Kasvatusalat
 - Humanistiset ja taidealat
 - Yhteiskunnalliset alat
 - Kauppa, hallinto ja oikeustieteet
 - Luonnontieteet
 - Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)
 - Tekniikan alat
 - Maa- ja metsätalousalat
 - Terveys- ja hyvinvointialat
 - Palvelualat
 - Lukio
 - Kansanopisto
 - Jokin muu, mikä?
-

5. Koulutuksen järjestäjä

- Aitoon Emäntäkoulu Oy
- Ammattiopisto Spesia Oy
- Axxell Utbildning Ab
- Careeria Oy
- Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Savon Koulutus Oy
- Hämeen ammatti-instituutti Oy

- Harjun Oppimiskeskus Oy
- Hengitysliitto ry
- Hevosopisto Oy
- Hyria koulutus Oy
- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Järvisseudun Koulutuskuntayhtymä
- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
- Kajaanin kaupunki
- Kaustisen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys ry
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Kiipulasäätiö sr
- Kirkkopalvelut ry
- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
-
- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
- Koulutuskuntayhtymä Brahe
- Koulutuskuntayhtymä OSAO
- Koulutuskuntayhtymä Tavastia
- Kouvolan kaupunki
- Live-säätiö sr
- Länsirannikon Koulutus Oy
- Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
- Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
- Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Optima samkommun
- Peimarin koulutuskuntayhtymä
- Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä

- Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä
- Saamelaisalueen Koulutuskeskus
- SASKY koulutuskuntayhtymä
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä
- Savon koulutuskuntayhtymä
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
- Suomen Yrittäjäopisto Oy
- Suupohjan Koulutuskuntayhtymä
- Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
- Tampereen kaupunki
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä

6. Asuntolan nimi:

7. Kuinka kauan olet asunut asuntolassa?

- Alle puoli vuotta
- 6 kk-1 vuosi
- 1-2 vuotta
- Yli 2 vuotta

8. Kuinka kauan aiot asua asuntolassa?

- Ainakin seuraavat 2-3 lukuvuotta
- Tämän lukuvuoden loppuun asti
- Vähemmän kuin yllä mainitut
- En osaa sanoa

9. Miten kaukana asuntola sijaitsee kodistasi (josta muutit asuntolaan)?

- 1-50 km
- 51-100 km
- 101-200 km
- Joki muu, mikä?

10. Onko sinulla voimassa oleva erityisen tuen päätös?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

11. Asutko asuntolassa:

- Omassa yhden hengen huoneessa
- Kahden hengen huoneessa
- Kolmen hengen huoneessa
- Jokin muu, mikä? _____

12. Kuinka usein vietät asuntolassa viikonloppuja?

- En koskaan
- Harvemmin
- 1-2 kertaa kuussa
- Useimmiten jään

13. Miksi muutit asumaan asuntolaan?

- Kodin lähellä ei ollut oppilaitosta, jossa halusin opiskella
- Alaa ei voinut opiskella lähellä olevassa oppilaitoksessa

Muu syy, mikä? _____

14. Arvioi kouluarvosana-asteikolla (4-10) asuntolaan liittyviä tekijöitä/ominaisuuksia:

	4	5	6	7	8	9	10
Asuntolarakennuksen (tilojen) fyysinen kunto	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turvallinen ja terveellinen asuinympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolatoiminnan laatu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolaohjaajan läsnäolo	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökunnan riittävyys	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden tasa-arvoinen kohtelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden vapaa-ajan palvelut ja harrastusten tuki	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Voit kommentoida yllä olevan kysymyksen vastauksia:

16. Mitä seuraavista asioista tulisi mielestäsi kehittää eniten, jotta asuntolan asumisviihtyisyys paranisi? (Valitse 3 tärkeintä asiaa)

- Asuntolarakennuksen (tilojen) fyysinen kunto
- Turvallinen ja terveellinen asuinympäristö
- Asuntolatoiminnan laatu
- Asuntolaohjaajan läsnäolo
- Henkilökunnan riittävyys
- Opiskelijoiden tasa-arvoinen kohtelu
- Opiskelijoiden vapaa-ajan palvelut ja harrastusten tuki

17. Voit perustella edellisiä vastauksiasi:

18. Kuinka tyytyväinen olet asuntolaan kokonaisuudessa kouluarvosana-asteikolla (4-10)?

Asuntolatoiminta ja vapaa-ajan palvelut

19. Minkälaisia vapaa-ajan palveluita/mahdollisuuksia asuntolassasi järjestetään?

	Kyllä säännöllisesti	Kyllä joskus	Harvemmin/ei juuri lainkaan
Ohjattu vapaa-ajan vietto (esim. kerhot, teemaillat, musiikkiharrastukset)	☐	☐	☐
Liikunta- ja urheiluharrastuksia asuntolassa	☐	☐	☐

	Kyllä säännöllisesti	Kyllä joskus	Harvemmin/ei juuri lainkaan
Harrastuksiin/tapahtumiin kuljettaminen	☐	☐	☐
Yhteiset retket	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐
Opiskelijoiden avustaminen koulutehtävissä/läksyissä	☐	☐	☐

20. Mikäli vastasit kyllä edelliseen kysymykseen: Osallistutko seuraaviin vapaa-ajan palveluihin asuntolassasi:

	Kyllä osallistun säännöllisesti	Olen joskus osallistunut	En ole osallistunut
Ohjattu vapaa-ajan vietto (esim. kerhot, teemaillat)	☐	☐	☐
Liikunta- ja urheiluharrastuksia asuntolassa	☐	☐	☐
Harrastuksiin/tapahtumiin kuljettaminen	☐	☐	☐
Yhteiset retket	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä?	☐	☐	☐

21. Miten kehittäisit asuntolan toimintaa? Millaista toimintaa toivoisit asuntolaan?

22. Kuinka merkittävä asuntolapaikka on opintojesi edistymiselle?

- Erittäin paljon merkitystä
- Melko paljon merkitystä
- En osaa sanoa
- Melko vähän merkitystä

Erittäin vähän merkitystä

23. Kuvaile lyhyesti miksi?

24. Miten arvioit seuraavia ilmapiiriin liittyviä asioita

	Erittäin hyvä	Melko hyvä	Ei hyvä eikä huono	Melko huono	Erittäin huono
Samassa huoneessa asuvien kämppisten välinen ilmapiiri.	☐	☐	☐	☐	☐
Samassa solussa/huoneistossa asuvien kämppisten välinen ilmapiiri.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolan yhteishenki asuntolassa asuvien kesken.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolaohjaajan toiminnan vaikutus ilmapiiriin.	☐	☐	☐	☐	☐
Asuntolaohjaajien ja opiskelijoiden välinen yhteistyö.	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestyssääntöjen noudattaminen.	☐	☐	☐	☐	☐
Hiljaisuus ilta- ja yöaikaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Tuen saaminen opiskeluun liittyvissä asioissa.	☐	☐	☐	☐	☐

25. Voit halutessasi perustella ja kommentoida yllä annettuja vastauksia?

26. Minkälaista tukea kaipaisit asuntolaohjaajilta opintojen suorittamiseen

tai arjen asioihin liittyen?

27. Kuinka paljon seuraavat asiat haittaavat asumistasi asuntolassa?

	Merkittävää haittaa	Jonkin verran haittaa	Ei merkittävää haittaa	Ei ole lainkaan haittaa/tilanne tällä hetkellä hyvä
Rauhattomuus ja melu	☐	☐	☐	☐
Huonot nettiyhteydet	☐	☐	☐	☐
Epäsiisteys ja sotkeminen	☐	☐	☐	☐
Oman rauhan puute	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden mielenterveys ja muut terveyshaasteet	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden motivaatio-ongelmat	☐	☐	☐	☐
Kiusaaminen	☐	☐	☐	☐
Alkoholi	☐	☐	☐	☐
Huumeet	☐	☐	☐	☐
Varastelu	☐	☐	☐	☐
Väkivalta	☐	☐	☐	☐
Ilmapiiri	☐	☐	☐	☐
Kahden hengen huone	☐	☐	☐	☐
Seksuaalinen häirintä	☐	☐	☐	☐
Sääntöjen noudattamattomuus	☐	☐	☐	☐
Liian tiukat säännöt	☐	☐	☐	☐
Asiattomat vierailijat	☐	☐	☐	☐

28. Voit perustella edellisiä vastauksiasi tässä:

Asuntolan tilat

29. Arvioi asuntolan seuraavia ominaisuuksia asteikolla 1-5

	Erittäin huonossa kunnossa	Melko huonossa kunnossa	Kohtuullisen hyvässä kunnossa	Hyvässä kunnossa/ei ole ongelma	En osaa sanoa
Huoneiden lukitus	☐	☐	☐	☐	☐
Huoneiden ilmanvaihto	☐	☐	☐	☐	☐
Huoneiden lämpötilat	☐	☐	☐	☐	☐
Lämpötilan säätäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoa sisälle tulevat hajut tai savut	☐	☐	☐	☐	☐
Huoneiden äänieristys	☐	☐	☐	☐	☐
Yleisten tilojen siisteys	☐	☐	☐	☐	☐
Valaistus	☐	☐	☐	☐	☐
Kalusteet	☐	☐	☐	☐	☐
Nettilyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
Yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Keittiö ja ruoanlaittomahdollisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Muut yhteiset tilat (leffatila)	☐	☐	☐	☐	☐

30. Miten kehittäisit asuntolan tiloja?

Terveet Tilat 2028: Asuntola/koulutuksen järjestäjät

Hyvä vastaanottaja!

Osana Valtioneuvoston Terveet Tilat 2028 hanketta Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisena selvitystyönä Opetushallitus toteuttaa lukuvuoden 2021-2022 aikana ammatillisen koulutuksen asuntoloita koskevan selvityksen. Koulutuksen järjestäjille suunnatulla kyselyllä kootaan asuntoloiden nykytilaa koskevia perustietoja ja kartoitetaan koulutuksen järjestäjien näkemyksiä asuntolarakennusten kunnosta sekä asuntolatoiminnan ja rakennusten kehittämistarpeista.

Mikäli koulutuksen järjestäjän alaisuudessa on useampia asuntoloita, toivomme, että vastaatte kyselyyn kokonaisuuden näkökulmasta.

Kyselyn toteuttaa Opetushallitukselle FCG Finnish Consulting Group. Lisätietoja: Marika Koramo, puh. 040 8224398 (marika.koramo@fcg.fi)

1. Koulutuksen järjestäjä

- Axxell Utbildning Ab
- Careeria Oy
- Etelä-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Savon Koulutus Oy
- Hämeen ammatti-instituutti Oy
- Harjun Oppimiskeskus Oy
- Hevosopisto Oy
- Hyria koulutus Oy
- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Järvisseudun Koulutuskuntayhtymä
- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
- Kajaanin kaupunki
- Kaustisen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys ry
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä

- Kiipulasäätiö sr
- Kirkkopalvelut ry
- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
- Koulutuskuntayhtymä Brahe
- Koulutuskuntayhtymä OSAO
- Koulutuskuntayhtymä Tavastia
- Kouvolan kaupunki
- Länsirannikon Koulutus Oy
- Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
- Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
- Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Optima samkommun
- Peimarin koulutuskuntayhtymä
- Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä
- Saamelaisalueen Koulutuskeskus
- SASKY koulutuskuntayhtymä
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä
- Savon Koulutuskuntayhtymä
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
- Suomen Yrittäjäopisto Oy
- Suupohjan Koulutuskuntayhtymä
- Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur
- Tampereen kaupunki
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä
- Hengitysliitto ry
- Live-säätiö sr
- Ammattiopisto Specia Oy

- Aitoon emäntäkoulu
- Harjun Oppimiskeskus Oy
- Jokin muu

2. Vastaajan yhteystiedot

Etunimi	<input type="text"/>
Sukunimi	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Asema tai nimike	<input type="text"/>

3. Perustietoja koulutuksen järjestäjän asuntolarakennuskannasta

Asuntolarakennusten lukumäärä	<input type="text"/>
Asuntoloiden sijaintikuntien lukumäärä	<input type="text"/>
Asuntolarakennusten yhteenlaskettu bruttoala	<input type="text"/>
Asuntolapaikkojen lukumäärä	<input type="text"/>
Asuntolapaikkojen keskimääräinen käyttöaste (%)	<input type="text"/>

4. Asuntolarakennukset ovat rakennettu pääosin (Mahdollista valita vain yksi vaihtoehto.)

- Ennen vuotta 1920
- 1920-luvulla
- 1930-luvulla
- 1940-luvulla
- 1950-luvulla
- 1960-luvulla

- 1970-luvulla
- 1980-luvulla
- 1990-luvulla
- 2000-luvulla
- 2010-luvulla
- 2020-luvulla

5. Milloin uusin asuntolarakennuksenne on rakennettu?

Vuosi:

6. Onko suunnitelmisianne hankkia lisää asuntolatilaa seuraavan viiden vuoden kuluessa?

- On. Arvio määrästä bruttoalana.
- Ei.

7. Oletteko toteuttaneet asuntolarakennusten perusparannuksia viimeisen viiden vuoden aikana?

- Kyllä
- Ei

8. Minkä kouluarvosanan antaisit asuntolarakennustenne nykyiselle kunnolle?

	4	5	6	7	8	9	10	
Heikko	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Erinomainen

9. Arvioikaa koko asuntolarakennuskantanne näkökulmasta, miten hyvin

	Erittäin huonosti.	Melko huonosti.	Ei hyvin eikä huonosti.	Melko hyvin.	Erittäin hyvin.
Nykyinen asuntolarakennuskanta vastaa tämän hetken määrällisiin asuntotarpeisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen asuntolarakennuskanta vastaa tämän hetken asuntolatoiminnan tarpeisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen asuntolarakennuskanta vastaa tulevaisuuden määrällisiin asuntotarpeisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen asuntolarakennuskanta vastaa tulevaisuuden asuntolatoiminnan tarpeisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen rahoitus riittää asuntolarakennusten asianmukaiseen ylläpitoon.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen rahoitus riittää asuntolarakennusten kehittämiseen.	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen rahoitus riittää perusparannusten toteuttamiseen.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Voit halutessasi kommentoida yllä olevia vastauksia:

11. Omistaminen. Koulutuksen järjestäjän asuntolarakennusten tilojen jakautuminen

(Voi valita useamman vaihtoehdon.)

- Asuntolan tilat omassa omistuksessa (oma tase tai osuus kiinteistöyhtiö)
- Asuntolan tilat vuokrattu kunnalta tai kunnalliselta toimijalta (esim. kunnallinen kiinteistöyhtiö)
- Asuntolan tilat vuokrattu yksityisiltä toimijoilta
- Asuntolan tilat käytössä leasing-sopimuksella
- Muu, mikä? _____

12. Tuletteko toteuttamaan asuntolarakennusten perusparannuksia tulevan viiden vuoden kuluessa?

- Kyllä, perusparannamme kaikki asuntolarakennuskannan rakennukset.
- Kyllä, perusparannamme 75 % asuntolarakennuskannan rakennuksista.
- Kyllä, perusparannamme 50 % asuntolarakennuskannan rakennuksista.
- Kyllä, perusparannamme 25 % asuntolarakennuskannan rakennuskannasta.
- Emme tule toteuttamaan asuntolarakennuskannan rakennuksiin perusparannuksen laajuisia korjaustoimenpiteitä.

13. Onko koulutuksen järjestäjän omistuksessa tyhjiään olevia asuntolarakennuksia?

- On.
- Ei.

Mikäli omistuksessanne ei ole tyhjiä asuntolarakennuksia, siirtykää kysymykseen 12.

14. Mitä tyhjille/tarpeettomille asuntolarakennuksille on tarkoitus tehdä viiden vuoden sisällä? (Voi valita useamman vaihtoehdon.)

- Pidetään omistuksessa.
- Korjataan ja pidetään omistuksessa.
- Vuokrataan ulos.
- Toteutetaan kiinteistökehityshanke.
- Myydään.
- Puretaan.
- Ei suunnitelmia.
- Joku muu suunnitelma, mikä?

15. Arvioikaa asuntolarakennustenne ominaisuuksien tilaa syksyllä 2021.

Erittäin Melko En Kohtuullisen Hyvässä

	huonossa kunnossa	huonossa kunnossa	osaa sanoa	hyvässä kunnossa	kunnossa/ei ole ongelma
Turvajärjestelmät, lukitus- ja valvontajärjestelmät	☐	☐	☐	☐	☐
Asuintilojen ilmanvaihto	☐	☐	☐	☐	☐
Huonelämpötilat	☐	☐	☐	☐	☐
Lämpötilan säätäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ulkoa sisälle tulevat ilman epäpuhtaudet	☐	☐	☐	☐	☐
Asuintilojen sisäilman ominaisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
Ääniolosuhteet	☐	☐	☐	☐	☐
Siivous	☐	☐	☐	☐	☐
Yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Valaistus asuntolassa	☐	☐	☐	☐	☐
Kalusteet	☐	☐	☐	☐	☐
Nettiyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
Paloturvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Yleinen turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Vartiointipalvelut viikonloppuisin ja yöaikaan	☐	☐	☐	☐	☐
Toimiminen vikailmoitustilanteissa	☐	☐	☐	☐	☐

16. Miten kehittäisitte asuntolarakennuksia ja niiden tiloja?

17. Millaisia haasteita asuntolatoimintaan liittyy?

18. Millaisena näette asuntoloiden tulevaisuuden?
